

ÚVOD

Venite gentes, carpite ex his rosas mysteriis

4/1982 obežník splitsko-makarského arcibiskupstva, arcibiskup Fraňo Franič oboznamuje kňazov a veriacich...

15.-19.XI.1980 Ján Pavol II. v Nemecku vo Fulde v úzkom kruhu sa ho pýtali na obsah tretieho fatimského posolstva.

„Obsah je hrozný... Čas skúšok by sa mohol skrátiť pre moje a vaše modlitby. Ale už sa im nedá vyhnúť. Toto je liek proti zlu! (ruženec). Modlite sa, modlite sa a už sa nič nepýtajte! Ostatné ponechajte s dôverou na Pannu Máriu...”

Neuveriteľné! A-bomby, H-bomby, Hviezdne vojny – a proti tomu ruženec? Nepatrná jednoduchá vec, ktorá má každá babka v rukách! Nie sme naivní? Kde je tu pomer?

Nie, ruženec nezneškodní nukleárny potenciál, ale mohol by zneškodniť /odistiť/ potenciál ľudskej zloby, pýchy, nenávisťi mocibažnosti... Mohol by uchrániť pred výbuchom, aj pred menšími výbuchmi, ktoré nás ohrozujú.

Uveríme Jánovi Pavlovi II., alebo tým hrozným štatistikám a odborým prognózam, ktoré vyvolávajú úzkosť a beznádej?

Medjugorie! Počul som mnoho, čítal som... počuli ste, čítali ste, možno aj videli!

Dejú sa tam podivné veci, prekvapujúce. A znovu nie v rezidenciách, na univerzitách, akadémiách, ale na stratených kopaniciach. A znova nie vladári, učenci, hodnostári, ale DETI! ako v La Salette, v Lurdoch, vo Fatime... „Zvelebujem ťa, Otče, že si tieto veci skryl pred múdrymi a opatrnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, lebo tak sa ti zaľúbilo...”

Vďačne vezmeme z rúk Jána Pavla II. tento „liek proti zlu“, proti zlu v nás, aj vo svete.

Už roky ho nosíme, držíme v rukách, už pomaly stratil čerstvosť a silu, akoby zvädol... Teraz ho chceme vziať do rúk ináč.

Celé DC budú o ruženci!

Ruženec je zapojenie radostných a bolestných tajomstiev nášho života do tajomstiev nášho vykúpenia, vykúpenia celého sveta spolu s Matkou božou.

„Stojím pri dverách a klopem“ – dnes azda naliehavejšie! Viem, že si nevolím nič prekvapujúceho, nového. Je to výhoda, či nevýhoda? Nie je cieľom prekvapenie, ale konverzia!

Keď je ruženec v rukách pápeža „liekom proti zlu“, prečo by nemohol byť liekom v rukách našich?

Ruženec je modlitba – pobožnosť, ale sui generis! Niečo medzi slovnou a medzi meditáciou 50 zdravasov = dva brehy, medzi ktorými plynie pokojne tok našich myšlienok a citov.

Láska sa rada opakuje – pleonazmus lásky – množia našu radosť. Naše uspokojenie v prítomnosti božej, atmosféra uvoľnenia pred Pánom, kde hovorí viac ako my, On.

Oslobodenie, tajomstvá božie prekonávajú tajomstvá naše, vyrovnávajú ich, robia ich priateľnejšími.

50x Zdravas uvádza do akejsi malej extázi.

Ruženec nie je len spomienka na to, čo sa kedysi dávno stalo /P. Mária, najdokonalejšie stvorenie zapojené do diela spásy – Pán skoro akoby sa úctivo pýtal.../ To nie je uzavretá, dokončená udalosť.

Ježiš Kristus je tu, je tu aj P.Mária – pokračujú v diele vykúpenia.

Aj my, nedokonalé stvorenia, sme povolani zapojiť sa, nosíme v sebe život Ježiša Krista, darujeme ho svetu na slávu Boha, na pokoj pre ľudí, obetujeme ho, a seba s ním, strácame a hľadáme, znovu nachádzame, zápasíme s vôľou nebeského Otca, bičovaní a trním korunovaní vlastnou biedou, cudzou zlobou nosíme kríže svoje, pomáhame iným niešť ich, stretávame sa, padáme, vstávame... Umierame spolu s ním, kriesime nového človeka, hľadáme to, čo je hore, nie to, čo je na zemi, prijímame Ducha Svätého, nechávame sa ním viesť, očakávame aj oslávenie svojho tela.

Ten, kto spája radostné aj bolestné tajomstvá svojho života s radostnými a bolestnými tajomstvami Pána Ježiša a jeho Matky, mení svoj život, životy tých, ktorých sa dotýka, ktorí ho vidia, pomáha k premene sveta, k jeho vykúpeniu = pravý liek proti zlu sveta.

Ruženec je zjednocujúca modlitba:

Spomienka: v rodinách po večeroch, aj v duchovných rodinách, „živé ruže“ – patria spolu, ešte aj po smrti!

Spája nielen ľudí, ale objíma aj celú ich históriu. Až pri poslednom súde uvidíme, komu máme ďakovať za to, že sme takí, akí sme – že nie sme takí, akí by sme mohli byť, čím a kým je to vykúpené, akými rukami.

Ktosi zapojil náš život na túto sieť milostí
Koľko kňazských a rehoľných povolaní,
Koľko konverzií, zázrakov milosti, spásy!

Tam, kde sa dobre modlia spoločne ruženec, tam nemôžu byť vážnejšie nedorozumenia – a keď sa pre slabosť ľudskú vyskytnú, musia sa na tomto ochrannom vale /vetrolam, vlnolam/ komunity rozbiť.

Ruženec je ochrana jednoty komunit!

Don Bosco: jeho matka
jeho chlapci /Savio, Magone, Morello, Comollo.../

päť encyklík Leva XIII.

Rozličné formy ruženca: obyčajný, drevené zrnká,
kovové, zlaté,
desať prstov,
váš snubný prsteň

Ruženec v rukách mŕtvych – corpus delicti? Po celý život v živých: poistka!

„Keď sa dotknem obruby jeho rúcha...“

a my sa dotýkame – nie obruby, ale samého života Panny Márie a Pána Ježiša.

Náš každodenný, celoživotný refrén: pros za nás hriešnych!

Pokúsme sa – ani nevieme, čo máme v rukách!

Vytvorme zo svojho života živý ruženec!

Radostný ruženec

... ktorého si, Panna z Ducha Svätého počala

Máme hovoriť o tajomstvách, o ružencových tajomstvách. Viem, že samé slovo „tajomstvo“ nie je dnes veľmi vítané /i keď nás práve každé tajomstvo akosi priťahuje!/, akoby to bolo niečo, čo uniká nášmu rozumu, akoby sa mu trochu vysmievalo. A preto ho človek, ktorý sa domnieva, že má „vedecký svetonázor“ prijíma s nedôverou, kriticky.

Ale predsa, napriek všetkému vedeckému pokroku tajomstiev neubúda, ale skôr pribúda, lebo každý nový objav prebúda nové otázky.

Naivná osvietená opilosť už prešla. /“Ptolemaiove omyly nahradili omylmi Koperníkovými, Koperníkovce Newtonovými, Newtonove Einsteinovými a tak to bude pokračovať ďalej.../

A tak sa učíme tajomstvá prijímať a s nimi žiť. Nepovažujeme ich za podvod, ako chytačku, ako zámerné zahmlievanie pravdy alebo ako krivdu, ale ako súčasť procesu poznávania, ktorý nás privádza k najväčšiemu tajomstvu, k Bohu.

„Boh, ktorému by sme celkom rozumeli, by už nebol Bohom...“

Možno milovať aj toho, ktorému celkom nerozumieme, najmä keď vieme, že nás prevyšuje, keď nás nesmierne prevyšuje, a keď vieme, že nás miluje a preto nás nesklame.

Preto berieme tajomstvá nášho vzťahu k Bohu s dôverou, či už radostné, či bolestné. Je to dôkaz jeho lásky, keď nám ich predkladá a tým nám dáva ich čiastočne odhaľuje.

Nie je dôležité tajomstvá rozlúštiť, ale ich prijať!

Prvé tajomstvo radostného ruženca znie: „...ktorého si, Panna, z Ducha Svätého počala...“

Predpokladám, že udalosť zvestovania, ako nám ju opisuje sv. Lukáš, mariánsky evanjelista, je dostatočne známa v celej svojej jednoduchosti /Lk 1,26-38/. Bude užitočné znovu si ju prečítať.

Vráťme sa do histórie, až k začiatkom stvorenia!

Duch Boží trikrát výraznejšie zasahuje do histórie prv, než sa stal, na základe prísľubu Ježiša Krista, jej úplným pánom: pri stvorení, pri vtelení, a pri zrode cirkvi.

V knihe Genezis, pri stvorení čítame, že Duch boží sa vznášal nad priepasťami vôd a nad zemou, ktorá bola pustá... nad pôvodným chaosom /i keď vieme, že tu nie je reč priamo o Duchu Svätom!/, ale o tom stvoriteľskom princípe, ktorý mení chaos na kozmos /kozmos znamená poriadok, krásu!/
mení anorganické na organické,
organické na ľudské /rozum a slobodná vôľa/
a prirodzené na nadprirodzené, na dieťa božie!

V Nazarete: „Duch svätý zostúpi na teba a sila najvyššieho ťa zatieni...“
O tom budeme uvažovať!

Na Turíce, keď po zostúpení Ducha Svätého sa bojzliví menia na odvážnych, zrada na budúce mučeníctvo; a množstvo rozličných jazykov na jednu zrozumiteľnú reč!

NAZARET: Duch svätý zostúpi na teba...

V akej jednoduchosti sa odohrala táto udalosť, najväčšia od stvorenia sveta, tento najrozhodnejší dialóg medzi Bohom a človekom!

- na úplne neznámom mieste. Nedôvera k malým neslávnym miestam doznievala aj neskôr, keď sa múdri učitelia zákona pýtajú: Čo dobrého môže prísť z Nazareta?
- v úplnom ústraní a súkromí, bez verejnosti, bez svedkov, v tichosti, v modlitbe! Nie ako keď hovoril Boh Mojžišovi na hore Sinaji za bleskov a hromobitia, keď sa prestrašený ľud neodvážil ani zďaleka pozrieť na Horu!

/Zefirelli to citlivo ukázal vo filme Ježiš z Nazaretu: len Panna Mária s tvárou obrátenou k svetlu /teda aj srdcom/ a počuť len hlas zvestovania: Dialóg s Neviditeľným!

To je vzácny jednoduchý model dialógu s Bohom; len päť viet – zo strany anjela, ktorého meno je Sila božia, pozdravenie – zvestovanie – povzbudenie. A Panna Mária, tá doteraz nepoznaná a predsa vyvolená, ktorá má napraviť pád prvej ženy Evy, má len jednu otázku /ako sa to môže stať?/

- a jednu záverečnú odpoveď: „Ecce, Fiat...“ /Hľa, služobnica, nech sa mi stane.../. Máriino ÁNO napráva Evino NIE. Celé zvestovanie sa začína AVE a končí ECCE;

A do tohto zápasu medzi ÁNO a NIE, medzi AVE a ECCE sme zatiahnutí aj my, a to nielen v otázke vykúpenia, ale aj v otázke zasvätenia.

Ten, ktorý zostúpil v Nazarete na Pannu Máriu, ten, ktorý zostúpil na apoštolov na Turíce, neustále zostupuje, zvestuje, dáva úlohy a silu...“ Veríme v trvalé účinkovanie Ducha Sv. v cirkvi, v každej spoločnosti, aj v každom jej členovi.

Mnohé veci, ktoré považujeme za prirodzené a takmer za samozrejmé, neboli a nie sú také samozrejmé. Nevšimli sme si za nimi ruku božiu, ktorá ich riadila.

Na svete je okolo 4 miliardy ľudí. Z toho asi jedna miliarda kresťanov, z toho asi jeden milión rehoľníčiek /450 tisíc kňazov a rehoľníkov/. Ak je pravda /a o tom nemôže byť pochybnosti!/, že Boh si povoláva, ako sa to stalo, že Boh vo svojej slobodnej predchádzajúcej láske si vyvolil aj mňa? Vyvolil a pripravil potrebnými darmi telesnými aj duševnými, aj nadprirodzeným darom viery, zasadil ma do prostredia priaznivého pre rozvoj? Je pravda, že Boh nepovoláva len géniov, azda len niektorých, nie je odkázaný vo svojom diele na našu inteligenciu, ale na našu lásku /1 Kor 1,26 nn/.

A potom, keď prišiel čas, si nás na určitom mieste a za určitých podmienok dočkal – v tichosti, v mlčaní a v modlitbe ako v Nazarete a oslovil našu slobodu, pozval ju do svojho diela a to bolo naše „zvestovanie“ povolanie.

„Pod' za mnou“ – ako povedal Ondrejovi a Petrovi,
Zebedejovcom, Lévimu,
bohatému mladíkovi.

Bez veľkého vysvetľovania a presviedčania: Boh jednoducho „volá“! „Pod' za mnou“ - /Pôjdem za tebou kamkoľvek pôjdeš.../

„Kamkoľvek“! – to je riziko a odvaha dôvery. Ale tak sme to pôvodne všetci mysleli v prvom nadšení!

Zvestovanie nie je obyčajný pozdrav /Ave/. Ale je to zverenie určitej úlohy, celoživotnej, preto veľkej!

Nastáva zápas medzi ÁNO a NIE. Mnohé ÁNO Bohu a ľuďom a mnohé NIE pokušiteľovi a svetu /dakedy aj ľuďom!/

„Quomodo fiet istud?“ – ako sa to môže stať? Aká to bude cesta? Kam to mám ísť za tebou? Tak sa pýta obava, neistota.

A dostávame skôr povzbudenie ako vysvetlenie: „Neboj sa!“ Pán je s tebou. Boh nemusí svoje tajomstvá a plány vysvetľovať.

To prvé ECCE a Fiat, ktoré sme kedysi s radosťou a nádejou vyslovili, neplatilo len pre tú chvíľu, ale pre celý život, pre celú našu budúcu históriu...

Boh neustále „zvestuje“, vyberá si náš prísľub, rozdáva úlohy, znepokojuje priemernosť, budí z únavy, nedá zaspáť. Tu už nejde len o to jedno veľké, prvé zvestovanie a rozhodnutie, ale o všetky nasledujúce, návazné, všedné, ktoré musia byť v súlade s tým prvým. Prvý desiatok je nutne spojený so všetkými ostatnými.

Teraz pôjde o tie malé denné zvestovania a vnuknutia. Majú aj v našom prípade naprávať, čo ktosi pokazil, majú napriek všetkým osobným nástrahám šliapať hlavu hadovi – a on bude vždy číhať na našu päťu!

Každá chvíľa je preplnená zvestovaním, sú ním plné celé naše dejiny, prechádzajú cez nás, okolo nás, často márne, lebo nemal ich kto zachytiť. /Nobileho telegrafista po stroškotaní nad severným pólom celé dni vysielal do sveta SOS a bol už na pokraji nervového zrútenia, než ho náhodou zachytil jeden rádioamatér na Sibíri a tak prišla pomoc./

„Hľa, stojím pri dverách a klopem...“ Klopanie nie je lomcovanie, nie je pokus o vlámanie.

Podmienkou je vedieť si vytvoriť „Nazaret“, nosiť ho so sebou, vedieť doň vstúpiť, uzavrieť sa, mlčať, zbystriť sluch, citlivý na známy hlas. Zsvätený život je život v Nazarete. Aj aktívny zsvätený život má určitú klauzúru. Kontemplatívny v nej býva, aktívny ju nosí so sebou. Nazaret je naším údelom,

naším šťastným údelom: žiť medzi obyčajnými povinnosťami, ale s Ježišom a Pannou Máriou. Nie na javisku sveta, nie na veľkom pódiu pod reflektormi, ale skrytá služobnica Pánova. Nazaret je miesto zvestovania a zvestovaní. Kto je vnútorne rozbitý, nepokojný, rozvrátený, nepočuje boží hlas. Počuje len sám seba, hučanie svojho nesúladu. Vidieť vo všetkom božiu ruku, počuť vo všetkom boží hlas, to nie je naivný pohľad na svet. Čím sme pozemskejší, tým sa to zdá naivnejšie a svet je nezrozumiteľnejší a pustejší.

Druhou podmienkou je mať citlivé svedomie, ten citlivý radar, ktorý registruje každý pohyb na horizonte mysle a srdca. Mať citlivé svedomie! Je to len hotový dar, alebo ho po niekom zdedíme? Je to v podstate dar, nadanie, ktoré pozorne formujeme, vychovávame. /Vid' osobitnú úvahu o formovaní svedomia!/ Tu však teraz nehovoríme o svedomí ako o varovnom, poplašnom zariadení v stave ohrozenia hriechom. Je na našu škodu, keď svedomiu zverujeme len úlohu pohraničného strážcu hriechu, nástroj strachu miesto omnoho vďačnejšej a užitočnejšej úlohy inšpirácie, nástroja lásky, ktorý pozorne zachytáva hnutia lásky. Čím menej dovolíme svedomiu venovať pozornosť inšpirácii a vnuknutiam, tým viac nám bude musieť potom vyčítať. Ak nemohlo viesť, bude musieť súdiť!

V zasvätenom živote tým anjelom zvestovania božej vôle bude často predstavený, aj keď sa dakedy veľmi nepodobá anjelovi. To je najčastejšia podoba zvestovania okrem tých našich vnútorných, medzi ktorými sa stále pohybujeme každý deň. Čakáte archanjela a príde obyčajný človek. /Peter, Pavol, Apolo? Každý z nich vie, že nie je Kristus!/
Ja viem, že aj iným zvestuje Duch Svätý, aj teraz, aj prv ako mne. Preto sa učíme počúvať zvestovania aj spoločne, v komunite. Zvestovanie Ducha Svätého si iste nebudú protirečiť. Budú sa dopĺňať. Alebo keď si protirečia, nebude to Duch Svätý, ale dajaký iný „duch“!

Svet je plný zvestovaní. Keby sme ich vedeli prijať a uskutočniť, mohli by sme obnoviť tvár zeme. „Vyšli svojho Ducha a všetko sa pretvorí a obnoví tvárnosť zeme...“ Ale najprv obnov svoju tvár ako nepatrný, ale potrebný príspevok k obnoveniu tvárnosti sveta.

... ktorého si, Panna, z Ducha Svätého počala...
Hľa, služobnica Pánova, nech sa mi stane podľa tvojho slova!

Denne sa modliavame trikrát Anjel Pána, túto šťastnú skratku celých dejín spásy.

To prvé ECCE – FIAT /hľa, služobnica, nech sa stane.../, ktorým sme na dar povolania odpovedali, bolo len prvým zrnkom ruženca. Budeme to ešte tisíckrát odpovedať na naše malé všedné zvestovania, nielen v Nazarete, nielen v Betleheme, ale po všetkých cestách a napokon aj pod krížom!

Ponúkame Pánovi svoje ÁNO miesto toho NIE, ktoré otriasa svetom, aj tým naším svetom!

Aký bude osud mojich dnešných odpovedí?

Radostný ruženec

... ktorého si Panna, pri navštívení Alžbety v živote nosila...
/s ktorým si, Panna, svätú Alžbetu navštívila.../

„A anjel sa potom vzdialil...”

Tak jednoducho končí sv. Lukáš správu o zvestovaní. Akoby chcel povedať: a pokračoval zas normálny život, akoby sa nič nebolo stalo. Veď o tomto veľkom tajomstve nateraz nikto nevedel. A predsa to už nebol taký život, ako pred tým. Veď „Slovo sa stalo telom...”

Obdobie medzi zvestovaním a narodením Pána bolo pre Pannu Máriu obdobím najkrajšieho, najvnútornejšieho života: nikto v celej histórii ľudstva už nebude tak spojený s Ježišom Kristom ako Ona. Naozaj: jedno srdce a jedna duša. Pán už nie je len „s tebou“, ale v tebe! Už nemôže nemyslieť, nemôže zabudnúť na toho, ktorého nosí. Je ním „sväto roztržitá...” /Zeffiriho Namuncurá: Mojou roztržitosťou je Ježiš.../

Ako sa spontánne k nemu navracat' A to nie z predpisu, z povinnosti, ale od radosti! Ako naraz celý život nachádza nový stred príťažlivosti, okolo ktorého sa všetko pohybuje, z neho vychádza a k nemu smeruje. A pritom koná bez zmeny všetky všedné práce a povinnosti, stretáva sa s ľuďmi, stará sa o najobyčajšie veci.

A tak sa stáva Panna Mária najdokonalejším, nedostihnuteľným modelom vnútorného života, t.j. spojenia s Bohom. Nedostihnuteľný pre tajomstvo materstva. Ale srdce ľudske nikto neoslobodí od prirodzenej príťažlivosti k Bohu /Kto hľadá šťastie, hľadá anonymne Boha i keď o tom nevie!/ Čím sme bližšie k Bohu, tým silnejšie pociťujeme jeho príťažlivosť.

Ako naraz vyzerá celý svet ináč, aj udalosti, aj ľudia, keď nosíme v srdci Pána Ježiša, keď sme s ním spojení a keď sa na všetko dívame jeho očami! Aké sú malicherné mnohé veci, pre ktoré sa trápime, lebo tiché a pokorné srdce nachádza pokoj v súlade s láskou Ježiša Krista, ktorého nosíme v srdci. Pán s tebou!

Čím bližšie k Ježišovi, tým menej znepokojujú veci a ľudia okolo nás. Čím ďalej od neho, tým viac nás vyrušujú aj veci, aj ľudia, aj udalosti. Pri tom tajomstvo vnútorného života neodcudzuje svetu, neizoluje nás od ľudí, ale naopak, posieľa nás k nim, vracia nás k nim s posolstvom radosti a pokoja.

Panna Mária, pre Ježiša Krista, ktorého si v živote nosila, nauč nás tajomstvu vnútorného života!

„A slovo sa stalo telom...”

Najprv je vnuknutie, potom myšlienka, potom slovo a potom skutok.

Až keď sa myšlienka, vnuknutie, dobrý úmysel, predsavzatie zmení na skutok, až potom príde uvoľnenie napätia, uspokojenie, radosť.

Panna Mária pri zvestovaní vyslovila svoj súhlas a – program: služobnica Pánova. A hneď sa podoberá plniť svoju úlohu a program: abiiit in montana...

Odchádza do hornatého kraja k svojej príbuznej Alžbete, ktorá tiež dostala milosť a ide jej slúžiť /v súlade s programom svojho budúceho Syna, ktorý nepríde, aby sa mu posluhovalo, ale aby ON sám slúžil!/

Neboj sa, Mária, Pán je s Tebou, chod' teraz po tých málo schodných cestách, čaká ťa ktosi, kto potrebuje tvoju pomoc, s kým sa podelíš aj o svoju radosť.

Ak sa dobrý úmysel, dobrá myšlienka neuskutoční, odumiera. Sú aj mŕtve myšlienky, úmysly, predsavzatia, možnosti. Priznávame to každý deň, možno nie dosť pozorne, na posvätnom mieste, pred oltárom: že som veľa zhršil myšlienkami, slovami, skutkami a zanedbávaním dobrého... To sú tie naše mŕtvolky, naše premeškané možnosti a príležitosti. A nie je príjemné takto prekračovať mŕtvolky. Horšie je, keď si na ne zvykneme!

Až skutok oslobodí človeka od napätia!

Sú myšlienky a plány /zhora/, ktoré treba hneď uskutočniť. Mnohé neopakovateľné vnuknutia zabíjame, keď ich odkladáme na to osudné „zajtra“! /Keď aténski filozofi povedali Pavlovi: vypočujeme si ťa druhýkrát, vedel, že to znamená „nikdy“!/ Odklad znamená často smrť. /V noviciáte nám predstavovali svätca, bojovníka proti odkladom – myslím, že to bol sv. Pankrác! – ako šliape havrana, ktorá kráka „cras – cras“ – t.j. „zajtra – zajtra“!/

/Fokolarín, vychovaný vidieť v každom Ježiša Krista, dobre oblečený, vo vyhriatom aute, vidí starú ženu ako po zasneženej ulici mesta ťahá káru s uhlím. Mal by jej pomôcť. Vonku je zima, prechladnem. Mám nové šaty, zašpiním sa... – vyjednáva so svojím egoizmom. Hanbíš sa, to je to!- hovorí mu jeho dobré svedomie. Napokon predsa zastaví, vystúpi z auta, postaví sa na druhú stranu káry a ťahá za údivu okolostojacich, a potí sa, no nie od námahy, ale pod premáhania ľudských ohľadov./

Sú myšlienky a úmysly, ktoré treba donosiť, premeditovať a dopriať im čas, aby dozreli, premodliť ich, aj sám, aj s druhými v pokornom vedomí, že aj im Boh dáva svetlo, možno práve to svetlo, ktoré k úplnosti chýba nám, aby nás s nimi spútal v láske. Bývajú to tie zložitejšie myšlienky a plány, dlhodobé, ktoré sa týkajú mnohých, počítajú so spoluprácou mnohých.

Niektoré myšlienky nedozrejú v našich rukách až po ovocie. Možno preto, že neboli božie. Možno preto, že ich nepočala horlivosť za kráľovstvo božie, ale naša márnivosť. Nepochádzali zhora, ale zdola, neboli by budovali kráľovstvo božie, ale naše, preto im Boh odoprel svoje požehnanie. A ak boli božie, možno sme ich správne nepochopili, alebo sme ich nedonosili, nedali im času dozrieť. Chýbala nám trpezlivosť rozsievачa, chceli sme už zajtra žať, čo sme dnes siali!

Predsa však aj tie vnuknutia, ktoré treba donosiť majú ex natura sua svoj Bohom vymezený priaznivý čas. Naša váhavosť a lenivosť nemá právo predlžovať ho. Neslobodno ho premeškať. Ináč miesto, na ktoré malo padnúť zasiate semienko, by nám zatiaľ bežiaci pás času mohol uniesť!

Don Bosco mal silný sklon k praxi. Bol mužom nápadov a skutkov. Keď išlo o spásu, nebolo možno čakať. „Hodím psa do vody a on sa naučí plávať...“ Táto „psia technológia výchovy a pastorácie, kde deti vychovávali deti a v celku

úspešne ako to dokazujú mladí svätci z jeho ústavov, bola na začiatku možná aj nutná /dvadsaťdva ročný Michal Rua, diakon, bol špirituálom celej vznikajúcej kongregácie!/ Don Boscovu počínanie nám dakedy pripadá ako Bohom inšpirovaná a požehnaná improvizácia! No mnohé veci, ktoré boli na začiatku možno potrebné, by boli po určitom čase neodpušiteľné. Boh vnuká rovnako aj odvahu, aj rozvahu a múdrosť!

Panna Mária odišla do hornatého kraja k svojej príbuznej Alžbete
- poslúžiť
- podeliť sa o svoju radosť

Preverme podľa tohto modelu svoje návštevy.
Ja viem, že sú všelijaké návštevy: príjemné i nepríjemné;
užitočné i neužitočné; vítané i nevítané /talianske príslovie: Dio liberami
dagli amici! Dei nemici mi leberére me stesso! Bože, pomôž mi od „priateľov! Od
nepriateľov si pomôžem ja sám!“/

Najvítanějšíe /Bohu i ľuďom/ sú tie návštevy, keď prichádzame poslúžiť
a podeliť sa o svoju radosť alebo priniesť novú radosť. Vtedy je naša návšteva
dôkazom lásky k blížnemu. Nie skúšaním lásky blížneho. Keby som mal možnosť
ísť tam, kde potrebujú pomoc a potechu, alebo tam, kde ja hľadám pomoc
a potechu, výber z pohľadu božieho, ktorého nosím v srdci je celkom jasný.

O čo sa ochotnejšie delíme? Väčšinou o trápenia. A tým ich potvrdzujeme
a oživujeme. Máme právo aj na to. Ale aj iná možnosť, posvätnějšía
a užitočnejšia a záslužnejšia, keď si svoje trápenia ponecháme pre seba
a darujeme tú kvapku radosti, bez ktorej nie je ani jeden život. A nie je to klam
a pretváрка. Ved' nepopierame, že nás niečo bolí, ale nepremietame to na
obrazovku duše, na tvár. /Il cuoré é mio! Puo soffrire, ma la faccia é degli altri,
eve sorridere. Srdce je moje, ono môže aj trpieť, ale tvár patrí druhým, tá sa
musí usmievať!/ Je to teda úkon obety a dôkaz lásky.

Pán sa raz pýtal svojich učeníkov: „O čom ste sa rozprávali po ceste? A oni
mlčali, lebo sa hanbili!“

Keby nás Pán prekvapil takouto otázkou pri našich návštevách,
stetnutiach!

Prečo sa nám nehovorí tak ľahko pri našich stretnutiach /nie oficiálnych/
o našom duchovnom živote, o tom, čo „nosíme v srdci!“ Či nenesieme? /a to nie
na príkaz, alebo preto, že to máme na programe, ale spontánne, s radosťou?/
Nemáme o čom? Alebo sa hanbíme? Chlapec Dominik Savio hovorí svojmu
novému spolužiakovi hneď pri prvom stretnutí: U nás spočíva svätosť v tom, že
sme vždy veľmi veselí a usilujeme sa verne plniť svoje povinnosti. Dvaja chlapci
pri prvom stretnutí hovoria o svätosti! A ja som presvedčený, že to nebola detská
naivosť a romantika, ale láska, ktorá prebývala v ich srdciach!

Panna Mária sa stretá s Alžbetou, milostiplná s omilostenou, príbuzné
spievajú Magnifikat!

Keď sa stretnú dve osoby zasvätené, duchovne príbuzné vierou a láskou
a povoláním, nemala by byť ich reč aspoň trochu podobná chválospevu Zvelebuje
moja duša Pána? – urobil mi veľké veci ten, ktorý je mocný? Vedieť ďakovať
Bohu dokonca aj za to, že v druhom je Boh viac oslávený ako vo mne? Ak my
budeme medzi sebou mlčať o Bohu, „kamene budú volať...“

Návšteva u príbuzných, v rodine.

Ten, kto sa rozhodol nasledovať Pána, opúšťa svojho otca i matku, bratov a sestry... Načisto opúšťa? Bude sa podľa evanjeliovej predlohy pýtať: „Kto je moja matka, kto sú moji bratia?“

Pán pripomína svojim rodákom v Nazarete, že prorok vo svojej vlasti nie je vítaný. Ešte pred tým povedal svojej matke Panne Márii a sv. Jozefovi, že musí ostať v tom, čo patrí jeho Otcovi. Tým však ani rodičia, ani príbuzní nie sú daní do kliatby. Preto tí, ktorí evanjeliom spôsobom „opustili“ svojich rodičov, bratov a sestry a ostávajú v dome Otcovom, keď prídu domov na návštevu, mali by ukázať, že neprišiel učiteľ, kazateľ, sudca, ale vždy syn, dcéra, brat, sestra a s nimi že vstupuje intenzívnejšie – ani nie tak v rečiach, ale v skutkoch a v celkovom správaní – prítomnosť Ježiša Krista, ktorý prináša požehnanie a pokoj. A bolo by dobre predznačiť túto návštevu druhým desiatkom radostného ruženca.

A návšteva, stretnutia s ostatnými v spoločnosti, na ulici, v zamestnaní v tom pestrom odstupňovaní od priateľov veriacich, cez ľahostajných, cudzích, pohanov, nepriateľov... Pána Ježiša sa jednoducho nemožno vzdať, nemožno ho opustiť, ani zradiť, ani odtajiť. Keď ste ráno prijali Pána Ježiša, keď vstúpil do vášho života, pôjde s vami aj do toho zložitého slalomu vášho zamestnania pomedzi nástrahy a nebezpečenstvá, nebudete azda môcť nahlas a dvojhlasne spievať Magnifikat. Bude to najčastejšie mlčanlivé Magnifikat dobrých skutkov služby: pertransiens benefaciendo et sanabat omnes /prechádzal dobre činiac a uzdravoval všetkých.../ tou medzinárodnou rečou dobrých skutkov, zrozumiteľnou všetkým ľuďom. Nie dvorné dámy, ale služobnice Pánove, slúžiace všetkým s absolútnym univerzalizmom lásky, lebo všetci sú Kristovi, aj keď sa mu niektorí tak málo podobajú, aspoň navonok. Vnútro vidí len Boh. Čím viac bledne v našom srdci podoba Ježiša Krista, čím viac naňho zabúdame, tým viac vystupujú ľudské nedostatky a chyby a zraňujú nás. Len čo sa Pán živšie vráti, hneď sú všetky lásky hodnejšie.

Tajomstvo zvestovania uvádza do tajomstva vnútorného života a do tajomstva služby v mene toho, ktorý neprišiel preto, aby sa mu posluhovalo, ale aby sám slúžil. Každé Anjel Pána /Hľa, služobnica Pána – A slovo sa stalo telom/ a každý druhý desiatok radostného ruženca je cvičením sa v radostnom tajomstve vnútorného života a služby. Pán už nie je len s tebou, ale v tebe. Neboj sa zaniest' ho do tých hornatých nehostinných končín tvojho zamestnania, neboj sa podeliť o svoje radosti, neboj sa slúžiť!

Modlitba:

Pokorná služobnica Pána, ktorý prišiel slúžiť, nauč ma prežívať život v dôvernom nepretržitom spojení s Ježišom: aby som bol s ním „sväto roztržitý“,

aby som sa na ľudí, na svet a na udalosti pozeral jeho očami,

aby moje kontakty s bratmi a sestrami boli vždy poznačené vďačnou oslavou Boha, ktorý zhliadol na ponížených,

aby som vedel skromne, nenápadne, bez reklamy slúžiť všetkým, za ktorých tvoj Syn umrel.

Radostný ruženec

... ktorého si Panna, v Betleheme porodila /Lk 2,1-20/

Bolo to za prvej svetovej vojny. Na francúzskom území stáli proti sebe takmer na dosah /na dostrel/ francúzski a nemeckí vojaci v zákopoch, v tzv. pozíčnej vojne. Ani jedni ani druhí sa nehýbali, len občasná strelba pripomínala, že je vojna. Prišli Vianoce, štedrý večer. Pravdepodobne tí vojaci na jednej i druhej strane boli srdcom doma pri vianočnom stromčeku, a ich ženy a deti boli zasa v zákopoch. Tu sa stala nezvyklá vec: z nemeckých zákopov vyšiel nemecký vojak s bielou zástavou – nie, nešlo o kapituláciu! – a začal spievať Stille Nacht, heilige Nacht. Potom vystúpil z francúzskych zákopov vojak a zaspieval francúzsku vianočnú koledu. V ten večer nepadol ani jeden výstrel. Tajomstvo lásky premožlo tajomstvo nenávisť. Tajomstvo života premožá tajomstvo smrti, stretávajú sa ekumenizmus smrti s ekumenizmom života.

Vianoce sú radosťou celého sveta. „Veľkú radosť vám zvestujem, ktorá bude patriť celému ľudu.“

Narodenie Pána Ježiša, dieťa v jasiach, anjeli, pastieri... to je najmilšia epizodka z evanjelia, ktorá si svojím ľudským a božským univerzalizmom podmanila celý svet, aj menej veriaci, aj neveriaci. Vždy sa v nej vracia obraz božej lásky v podobe malého dieťaťa, chudobného, bezbranného, proti ktorému bledne a stráca sa dodatočne vymyslený konkurent, úplne cudzí našej kultúre a tradícii, dedo mráz, nech je akokoľvek bohatý a štedrý. História už nikdy nezabudne, nespamätá sa z tohto daru božej lásky. I keď hovoríme zaryto o „našom letopočte“, vždy budeme musieť dodatočne vysvetliť, že je pred Kristom alebo po Kristu.

Všimnime si ako Boh používa všetky udalosti, všetky úmysly, aj najprofánnejšie, aj pohanské, na svoje dielo vykúpenia. Veríme, že božia prozreteľnosť je tým veľkým tajným režisérom našich osudov a vie zakomponovať aj naše omyly a nesprávne činy do celkového obrazu vykúpenia.

Prorok Micheáš /5,2/ predpovedal, že Mesiáš sa má narodiť v malom mestečku Betleheme.

A Panna Mária a sv. Jozef bývajú v Nazarete.

V Ríme cisár Augustus, ktorý sa dal nedávno vyhlásiť za boha a oslavovať sa ako boh, prikázal previesť súpis v celej ríši. A tento príkaz priviedol Pannu Máriu a sv. Jozefa do Betlehema na predpovedané miesto.

Cisár August sa vyhlásil za boha – a Syn boží Ježiš Kristus prichádza ako človek do Betlehema.

Veríme, že história je priestor božej lásky, v ktorej Boh uvádza do súladu pre našu spásu aj to, čo vyvolávajú naše aj cudzie omyly. „Tým, ktorí milujú Boha, všetko slúži k dobru...“

Sú dve najposvätnejšie miesta na našej planéte: Betlehem a Kalvária: vstup Syna božieho na našu zem, a završenie jeho diela. Ľudia asi inde očakávali príchod svojho Pána!

Genealógie /rodokmene/ /Mt 1,1-17; Lk 3,24-38/ by skôr viedli niekam inam ku Kráľovi Dávidovi do kráľovského paláca, do kniežacích a kňazských rezidencií. Ale Augustov dekrét, zrejme dirigovaný rukou božou, vedie Jozefa a Máriu do maštale!

Boh je vždy iný ako ho my očakávame. My ho čakáme podľa svojich predstáv na miestach, ktoré mu pripravila naša túžba a fantázia, a On prichádza odinakiaľ. Obchádza noc, slávu a vedu, priťahuje ho jednoduchosť, chudoba a pokora. To sú pravé božie miesta. Aj dnes. Nie OSN, nie vlády a parlamenty /aj tam boli voľakedy kríže!/, nie vedecké ústavy, nie Hollywood, nie vojenské základne! Cez ne neprichádza spása, i keď je tam mnoho svedomitých a zodpovedných ľudí.

Boh si volí to, čo je jednoduché a slabé /1 Kor 2,26-31/. Nie tak jednoduchosť vonkajšiu, jednoduchosť zariadenia, ale hlavne jednoduchosť mysle a srdca: tam býva Boh oslávený a tam vzniká možnosť pokoja pre ľudí.

Aj dnes, aj pre nás je Boh inakší než čakáme a prichádza odinakiaľ! Spása obyčajne prichádza inými cestami, než na ktorých ju ľudia čakajú. Aj my sme často prekvapení na akých miestach a cez koho nám Boh posielal spásu.

Ktoré je to miesto, na ktoré ma Boh posielal a na ktoré ma privádza? Toto je môj Betlehem, neznámy, stratený, do ktorého som bol
povolaný,
poslaný,
zahnaný,
uvedený božou prozreteľnosťou?

Môj Betlehem, môj Nazaret, moja Kalvária, moja samota, mimo viditeľných centier cirkvi. Nechajme sa pokojne viesť mimo rušných ciest veľkého sveta a života v živej viere, že je to cesta, ktorá vedie k Betlehemu, ku Kristovi. Nechajme si pokojne zatvárať dvere pred nosom, dvere, za ktorými sme čakali iné prijatie a pokojnejšie ubytovanie. Prijmeme zreteľné podmienky pútnikov. Veď sme pútnici zasvätení ceste a cestám, pútnici, ktorí môžu zapustiť korene jedine v Bohu. To sú podmienky našej spásy. Mnohé sme si azda nevyvolili, ale boli sme do nich uvedení. Prijmeme a zamilujeme si svoj chudobný Betlehem s celým jeho obsahom a zariadením. Tu sa rodí Sláva Bohu,
pokoj ľuďom dobrej vôle!

Vrátíme sa k tej prekvapujúcej okolnosti, ktorú sv. Lukáš nezabudol pripomenúť: „Nebolo pre nich miesta...”

Na niektorých miestach na Slovensku prešla táto nie bezvýznamná okolnosť do ľudovej pobožnosti: skupina veriacich chodí v sprievode z domu do domu s modlitbou a spevom a hľadajú prístrešie pre túto trojicu: pre Pannu Máriu, sv. Jozefa a jej budúce dieťa!

Všetky pokolenia, počnúc od Abraháma, čakali na príchod Mesiáša, žili tou nádejou, podávali si ju cez prorokov a keď konečne prišla vytúžená chvíľa, „nebolo pre nich miesta...“

Tí najpovolanejší ju prepásli, zmeškali. Medzi tým si totiž pretvorili svoju nádej. Chceli, aby Boh potvrdil a vybudoval ich kráľovstvo, nie svoje. Preto na prekvapenie „nebolo pre nich miesta...“ Zhon, ktorým vrel pri súpise aj Betlehem, nemal pre matku, ktorá očakávala dieťa, vhodného miesta. A tak ostalo naposledy to posledné: maštal. Ježiš Kristus začína svoje vykupiteľské dielo na najnižšom spoločenskom stupni.

To je aj dnešné trvalé nebezpečenstvo: niet pre Ježiša a Máriu miesta, niet pre nich dosť miesta, dosť čestného, zodpovedného miesta.

Nehovorme dnes o materiálnom mieste. Veď máme kostoly, pekné, dôstojné, dokonca niektoré skvelé umelecké dokumenty /azda viac svedkovia minulej viery ako dnešnej!/. Ale mali by sme sa pýtať, či tam Pán nie je skôr uväznený, vykázaný, opustený, ako prítomný!

Ide o miesto v našom programe, v našich záujmoch, v našom srdci. V našom rušnom živote, plnom zhonu si nás naše starosti, túžby, osoby, informácie podávajú a zmietajú nami ako vlny na mori smietkou. A pre Ježiša a jeho matku niet miesta. Niet aspoň dosť miesta!

Sotva sa stačíme ráno prežehnať, urobiť kríž narýchlo nad budúcim chaosom, ktorý nás čaká, a už nás strháva vír plný neporiadku a kriku. Preto skôr vymedzujeme ako posväcujeme aj miesto aj čas pre nich, nie ktovie ako veľkodušne, s netrpezlivým pohľadom na hodinky, so srdcom nie dosť prítomným. Vymedzujeme miesto Všadeprítomnému, nechávame čakať v kaplnke Večného ako v čakárni, sotva si nájdeme cez deň aspoň chvíľu času venovať mu trochu pozornosti a ospravedlniť sa mu... Až potom, večer sa vraciame unavení s rozbitým srdcom a myslou a s lútosťou konštatujeme: nebolo pre nich miesta, dosť čestného miesta, ani dnes... Deň čo deň ako zrnká na roztržitom ruženci.

A je predsa v našej moci spozornieť, zmúdiť, zmocniť sa toho zhonu, usporiadať ho, nevpúšťať všetkých a všetko do predsiene srdca /aj jeruzalemský chrám mal atrium gentium, nádvorie pre pohanov, ale do nádvorcia veriacich židov nesmel nijaký pohan vstúpiť pod trestom smrti! /nemať myseľ a dušu zapratanú tým, čo sv. Pavol nazývam smetami /stercora!/ v porovnaní s poznaním nášho Pána Ježiša Krista.

Ale pretože nemôžeme prekláčať celý deň s Máriou pri nohách Ježišových a musíme sa starať s Martou o mnohé veci, pozveme svojho Učiteľa a Pána, aby On išiel s nami, aby bol účastníkom, spolutvorcom a riešiteľom našich denných problémov. To je to pripravené výsadné miesto pre Ježiša a Máriu v našom programe, v našom srdci. „V ňom žijeme, hýbeme sa a sme...“

Tento náš svet – zdá sa – už naozaj nemá dosť miesta pre Ježiša Krista a jeho matku, už ani v mnohých kresťanských rodinách. Mnohé vily, rodinné domy, a byty v panelákoch by ich neprijali. Nevyhodili by ich, ale ich nepustia. Príliš by kontrastovali s „aktami“ /!/ zariadením, obsahom, výzdobou, aj obsahom a štýlom života.

My máme preňho miesto, my sme Betlehemom, cez ktorý prichádza Vykupiteľ na svet aj dnes. Sme poslední ochráncovia a strážcovia božej prítomnosti. My mu otvárame cestu do tohto pohanského, zmaterializovaného sveta. Tento môj dom, toto moje miesto, toto moje pracovisko cezo mňa patrí Bohu. Boh daruje cez nás svetu Ježiša Krista Vykupiteľa:

Sláva Bohu,
pokoj ľuďom,
radosť celému svetu.

My však, poučení evanjeliom, nezabúdame, čo charakterizuje Betlehem, to privilegované miesto, na ktoré ochotne zostupuje Boh: že je to chudoba, jednoduchosť, pokora a radosť. Nemala by sa každá komunita zasvätených podobať vo svojej chudobe, čistote a poslušnosti Betlehemu, nad ktorým anjeli spievajú Sláva Bohu, v ktorom bývajú v pokoji „ľudia dborej vôle“, ktorí prijali dar božieho pokoja /“...Nájdete pokoj pre svoje duše...”/ a ktorí svojím životom oznamujú svetu radostnú zvesť oslobodenia?

Udalosť, o ktorej sme hovorili na začiatku, keď za prvej svetovej vojny spievajú na Štedrý večer znepriatelení vojaci vianočnú pieseň, sa stáva znamením: je omnoho lepšie a Bohu milšie, keď vojaci spievajú vianočné piesne ako keď strieľajú.

Dnešný rozdelený svet, zaľahnutý v zákopoch a číhajúci kedy by mohol zaútočiť /a to nielen ten veľký svet, ale aj ten náš malý, najbližší!/, potrebuje, aby sme my, práve my vystúpili odvážne zo zákopov, rozvinuli biele zástavy /čistota života!/ a spievali do súčasných temnôt vo všetkých svetových jazykoch: Narodil sa nám Spasiteľ, Ježiš Kristus, nájdete ho... Uskutočnite proroctvo Izaiáša proroka...

Vianoce sú radosťou celého sveta. Priživujú sa na nej aj neveriaci. Každé dieťa – podľa evanjelia – je posolstvom oslavy Boha, pokoja a radosti pre ľudí. Mohlo by vykúpiť svet!

Lenže na našej dobe leží nesmierna ťarcha: päťdesiat miliónov detí ročne, ktoré sa nesmeli narodiť, „nebolo pre ne miesta“, nevypustili ich vlastné matky...

A Boh si vyvolil niektorých, aby spolu s jeho Synom Ježišom Kristom sa obetovali za spásu sveta.

Tento tretí desiatok, plný radosti, ale aj bolesti, nech nám to pripomína!

Radostný ruženec

... ktorého si Panna, v chráme obetovala... /Lk 2,22-35/

Vyslovujem tajomstvo, ktoré mnohé naše veriace matky – po Matke božej – zbožne uskutočňujú, keď hneď na začiatku života obetujú svoje dieťa Bohu, najprv v srdci, a potom aj v chráme. A to nielen terajšiu jeho podobu, ale aj všetky budúce, celý jeho budúci neznámy život, jeho údel, jeho osud, jeho spásu, všetky jeho budúce radosti a bolesti. Slovom obetujú v ňom Bohu kus ľudskej histórie.

A kto vie, či práve tomuto prvému úkonu obety našich matiek nemusíme ďakovať za to, čo sme, že sme nestratili svoju vieru, že sme našli svoju správnu cestu, svoje povolanie, a že v ňom rastieme.

Niet pravého ľudského života bez obety. Všetci to tušíme, vieme to, presvedčame sa o tom. Fyzika, chémia nevie o obeti nič. O obeti možno hovoriť len vtedy, keď je pred ňou sloboda a pred slobodou láska.

Ako sa však dostáva obeta medzi radostné tajomstvá?

A prečo tak skoro, hneď na začiatku života? Štyridsať dní po narodení, keď ešte po vrškoch okolo Betlehema doznievalo Sláva Bohu na výsostiach s radostnou zvesťou pre celý svet!

A už je tu reč o obeti, nateraz prisľúbenej, zástupnej. Teraz sú to ešte len hrdličky. Ale prejdú roky a obeťou bude On, jej dieťa, jej Syn, obetovaný Baránok, nie v chráme, ale extra portam – za hradbami a On bude stáť pod krížom a potom ho Ona vezme do náručia, mŕtveho ako ho teraz živého berie starý Simeon.

Prečo tak zavčasu? Aby sme si uvedomili, že obeta patrí k životu, najmä k zasvätenému. /"Každý mužský plod otvárajúci život matky /prvorodený/ má byť zasvätený Pánovi".../

Radosť a obeta! Contradictio in adiecto?

Radostné tajomstvo – a je tu reč o meči! Meč nie je hračka, meč sa nedáva ako dar. To je zbraň, to je nástroj smrti. Ježiš Kristus ho nikdy nevezme do ruky a nedovolí ani Petrovi v kritickej chvíli použiť meč. Ten je prorocky rezervovaný pre srdce matky.

Môže byť obeta radostným tajomstvom?

Obeta nie je krivda spáchaná na našom živote, vynútená, utrpená. Obeta je dobrovoľný dar, ponúkaný Bohu a ponúkaný bratom a sestrám /a oni o tom nemusia vedieť!/ pre ich dobro a z lásky. Obetu si sami ukladáme, alebo niečo prijímame ako obetu /a potom to môže byť aj utrpená krivda/. Ako možno celkom ináč prežívať dajakú udalosť: buď ako bolesť, alebo ako radostnú obetu! Či to bude bolesť, alebo radosť, o tom sa rozhodne v našom srdci.

Vlastným miestom obety je chrám. Alebo miesto, kde sa prináša obeta, sa stáva posvätným miestom, teda chrámom. Chrám sa staval na vyvýšenom mieste, prečnieval bežnú úroveň, bežné potreby a záujmy ľudí. Veža, ktorou býval chrám označený a ktorou prevyšoval naše príbytky /aj dnes?/, nie je čisto úžitkovou súčasťou chrámu, ani nie je púhou architektonickou ozdobou. Je to prst ukazujúci hore, do neba: Nezabúdajte, nehládajte len to, čo je na zemi, ale to, čo je hore...

Aj oltár, najvlastnejšie miesto obety, je vyvýšený nad úroveň chrámu.
Chrám prevyšuje zem,
oltár prevyšuje chrám,
obeta prevyšuje oltár.
Najväčšia je láska!

Do chrámu na vyvýšenom mieste sa „vystupuje“.
Aj k obeti sa vystupuje.

Vystupovanie znamená námahu, vypätie fyzických, psychických a morálnych síl. Ak sa niekomu podozrivo ľahko v duchovnom živote kráča, mal by merať svah, či nekráča len po rovine, alebo či nezostupuje /lebo pre toho, kto chce a má vystupovať, ostávať na tej istej úrovni znamená zostupovať, zrádzať výšiny/. Ak sa hodnoty tohto sveta v našich očiach postupne nezmenšujú, nevystupujeme! Kráľovstvo božie sa získava za cenu násilia, ale nie toho, ktorého sa my dopúšťame na druhých, ale na sebe!

Nebojte sa námahy, ktorá je vždy spojená s obetou. Námaha je normálny, prirodzený stav. Neničí sily, ale ich rozvíja. Sme schopní – bez veľkého hrdinstva – dokázať omnoho viac, ako si myslíme a ako dokazujeme. Mnohí ľudia „pre pominuteľný veniec“ /športovci, závodníci, artisti.../ sa namáhajú omnoho viac a odriekajú si omnoho viac ako „synovia svetla“ pre oslavu Boha a pre spásu bratov a sestier. /Spomienka na symbolický cintorín v Tatrách. Ad quid perditio haec?/

Do jeruzalemského chrámu sa vystupovalo po schodoch, schod za schodom, stupeň za stupňom. A spievali sa pritom takzvané Cantica gradualis = stupňové spevy, žalmy.

Aj v zasvätenom živote, k Bohu, k obeti sa vystupuje po stupňoch a postupne. Nebýva to výťah, nie pohyblivé schody, na ktoré stačí naskočiť a ony ťa samé vynesú hore. Cesta obety je cesta peších, krok za krokom, v pravidelnom rytme, vytrvale. I keď z milosti božej existujú náhle konverzie, ale zákonom života je rast, nie skok. Pokus preskočiť niekoľko schodov naraz, by mohlo viesť k úrazu.

V súčte však ten výstup, ten rast musí byť po určitom čase viditeľný. Musíme zbadať aj my, aj tí, okolo nás, že sme sa za cenu námahy dostali vyššie. V duchovnom živote sám čas nám pomôže len starnúť. Námaha s milosťou božou nám pomôžu rásť.

To platí aj o tých, ktorým z dobroty božej smieme ukazovať cestu. Aj oni budú vystupovať len po stupňoch. Nemôžeme im zazlievať, ak sú nižšie, keď začínajú. A my sme začínali. Trpezlivo im pomáhajme prekonávať schod za

schodom vo formácii. Tešme sa, keď nás budú dobiehať, azda aj predbiehať. Možno ich Pán povoláva vyššie ako nás.

Matka, dieťa, obeta! Ale tu je obetou dieťa. A to je najvzácnejšia, aj najťažšia obeta. /Keď bola reč o Abrahámovej obeti, jedna žena povedala, že od matky by ju asi Pán Boh nebol žiadal!/ Panna Mária vie, že tu nejde len o slávnostný ceremoniál. Simeon jej to s celou neúprosnosťou pravdy povedal. Znamenie, ktorému sa bude odporovať – tvoju dušu prenikne meč... To je obeta prisľúbená, prijatá, očakávaná. Už samé čakanie na obetu je obeta, v ktorej sa budúci a prítomný čas vlieva v jedno: meč už teraz preniká.

Zasvätený život je život obetovaný.

Ale na začiatku je to obeta len prisľúbená, prorocká. Prekračuje moment zasvätenia, profesie. Týka sa celej budúcnosti. Sľubujeme, že budeme žiť čisto, chudobne, poslušne pre poslanie Bohom vnuknuté. Je to bianko šek, ktorý podpisujeme Bohu v momente profesie na celý život. Teda je to trvalá pripravenosť, ochota obetovať sa. A to je znak väčšej lásky, ktorá sa nepýta, čo to bude stáť. Ponúkame Bohu, že budeme stále predávať všetko, rozdávať všetko, brať všetky kríže, nasledovať ho kamkoľvek – vždy, všade, vo všetkom. To je neohraničená obeta, pri ktorej „tvoju dušu prenikne meč“ aspoň dakedy! Obeta, ktorá si neurčuje hranicu. Poslednou, a najvyššou obetou bude prijatie smrti.

Neslobodno tú prvú lásku zradiť, byť jej neverný, brať potichúčky v drobnom to, čo sme tak veľkodušne položili na oltár!

Obeta očakávaná nie s hrôzou, úzkosťou, ale s vedomím, že sme ju už prijali. Možno ju prijať aj s túžbou /Veľmi som túžil jesť s vami tohto veľkonočného baránka prv než budem trpieť.../ Ba dokonca s pomocou milosti božej možno pri výstupe k obeti spievať aj „cantica gradualia“ – stupňové spevy, nie žalospevy!

Život obetovaný je omoho krajší ako život len stratený!

Teda vystupujeme s Pannou Máriou do chrámu, k oltáru, k obeti, ktorú ešte len prisľubujeme, ku ktorej sa zaväzujeme a potom ju budeme prinášať každý deň /sacrificium perenne/ - možno už nie pri oltári, nie v slávnostnom liturgickom rúchu, nie s kyticou uprostred gratulantov, ale...

Preto sa denne školíme, učíme pri obeti Kristovej.

Bolo by popretím zasvätenia, keby sme sa vyhýbali obeti, keby sme chránili a vyhľadávali svoje výhody a pohodlie, keby sme nepoznali, že práve táto situácia, táto nepríjemnosť, ktorá vôbec nevyzerá ako dar, ktorý možno položiť Bohu na oltár, že práve toto je splátka toho, čo sme sľúbili Bohu... Aby sme predvídanú prisľúbenú obetu neprehliadli pre jej malé, nepatrné rozmery v márnom očakávaní na veľké hrdinstvá, ktoré možno nikdy neprídu.

Keby sme sami neprežívali a neskúsili, čo je to obeta, ako by sme sa odvážili stáť pri kríži trpiacich, potešovať ich, dodávať im odvahy, posilňovať ich vieru? /NB: Dr. Ferko Šubík a jeho zbierka básní – Mŕtvi/.

Ak tento svet bude môcť prežiť, prežije len vďaka tým, ktorí sa rozhodli pre obetu /Solženicin/.

Panne Márii a sv. Jozefovi vychádza v ústrety starý kňaz, prorok a nazve ich dieťa znamením, ktorému sa bude odporovať. A matka vie, že cez jej dieťa sa bude odporovať aj jej!

Každý, kto sa dajakým spôsobom stotožňuje s Kristom, s jeho obetou, bude mať aj podiel na predpovedanom protirečení.

Ježiš Kristus bude protirečiť – jemu sa bude protirečiť. T.j. bude hovoriť ÁNO na mnohé veci, na ktoré svet hovorí NIE, bude hovoriť NIE na mnohé veci, na ktoré svet hovorí ÁNO! Nebude protirečiť len slovom, ale celý jeho život, celá existencia bude protikladom ceste, po ktorej ide svet, svet, o ktorom hovorí sv. Ján.

A to bude aj údel jeho učeníkov: protirečiť a prijímať protirečenie.

Stojí nad nami Panna Mária a Pán Ježiš /obetujúca a Obetovaný/ ako znamenie protirečenia.

Najprv protirečia nám, v nás starému človekovi hriešnemu, jeho zlým sklonom, vášňam a záľubám. /Respice Mariam/ Budeme vystavení tomuto spásonosnému protirečeniu po celý život.

Protirečia celému svetu, pomýleným cestám konzumnej spoločnosti, ktorej nie je nič tak vzdialené ako obeta. Protirečia nerovnováhe medzi DÁVAŤ a BRAŤ, ktorá vytvára kliatbu bohatstva a kliatbu biedy, lebo vnútená bezmocná bieda nie je blahoslavenstvom dobrovoľnej chudoby.

S nimi /P.Máriou a P.Ježišom/ protirečíme aj my, na prvom mieste svojím životom, svojím spôsobom života /chudobným, čistým a poslušným/. Spôsob, ktorý svet vyhlasuje za nemožný, neprirodzený, nešťastný a my budeme protirečiť s pokojom, s úctou, s úsmevom. Nie podráždene, zatrpklo, s odporom, ale so súcitom.

„Keď mňa prenasledovali, aj vás budú prenasledovať“.

Kde je učiteľ nevítaný, tam budú nevítaní aj jeho učeníci. Protirečiť životom a prijímať protirečenie nie je ľahké. Nikdy nezapadneme do pohybu tohto sveta bez určitého protirečenia. A to bude aj kritérium našej vernosti.

Nesmieme však obísť dôležitú otázku: čo je prvou príčinou, keď nám svet protirečí? Je to „pre meno Ježišovo“ / „a budú vás nenávidieť pre moje meno...“/. Je to naozaj pre meno Ježišovo, či pre moje vlastné meno? – pre moju osobu, neprotirečia mi právom pre moje chyby? Komu sa protirečí, neprotirečí sa mu vždy pre meno Ježišovo!

Ráno nám kňaz – prorok vkladá pri sv. prijímaní „do náručia“ Pána Ježiša, svetlo na osvietenie pohanov a slávu Izraela. Ale aj znamenie protirečenia. Ale protirečenie nie je jediné, ani prvé. Keby sme boli len protirečením, ukrátili by sme svet o svetlo a Boha o slávu!

Prečo je tajomstvo obetovania Pána Ježiša zadelené medzi radostné tajomstvá? Hilarem datorem diligit Deus! /Boh miluje veselého darcu/. Napriek všetkým obavám možno spojiť obeť s radosťou, pretože jej pôvodca je láska.

Najväčšia je však láska!

Radostný ruženec

... ktorého si Panna, v chráme našla... /Lk 2,41-52/

Nájsť niečo a niekoho, ktorého sme stratili, je radosť.

Pred ňou však kráča tichúčko bolesť straty /"prečo si nám to urobil?"/
a bolesť hľadania /"s bolesťou sme ťa hľadali..."/

To nám pripomína, že bolesť a radosť sú sestry, veľmi často kráčajú spolu;
že bolesť pripravuje, vykupuje, očisťuje a stabilizuje radosť,
že v diele božom nemá posledné slovo bolesť, ale radosť /"zotrie im z očí
každú slzu a nebude viac ani smrti, ani zármutku, ani náreku, ani bolesti viac
nebude" Zj 21,4/

Máme pred sebou trojčlen: strácať – hľadať – nachádzať. Cezeň kráčame
aj vo svojom povolaní.

Strácanie

Niektoré vzácne hodnoty a dary strácame – azda ani nie celkom
dobrovoľne a úmyselne, z nevernosti, zo slabosti, z omylu, nepozornosti,
z nedocenenia. A ochudobňujeme seba a tých, ktorým patríme. Polodobrovoľná
strata je polovičná zrada. Dobrovoľná strata je úplná zrada.

Je tragické, keď sa strácame sami sebe, keď nevieme, čo chceme, nie sme
prítomní sami sebe, ani pri modlitbe, ani pri práci, ani pri stretnutí...

Ešte tragickejšie je, keď strácame P.Ježiša – malými zradami /bohužiaľ,
nemôžeme vylúčiť ani veľké!/, keď sa nám stráca v zhone, v množstve vedľajších
záujmov, v neporiadku, v nedostatku lásky, v zaslepenosti, obzeraním sa späť.
Dokonca aj v apoštolských prácach, keď hľadáme sami seba, nie Ježiša Krista.
V dobe celkového odpadu od Boha nám znie otázka Pánova tým naliehavejšie: „I
vy ma chcete opustiť?“

Niečo strácame nedobrovoľne, nie dosť ochotne. Pán nám v tom pomáha
tým, že nám berie niečo, čoho by sme sa zavčasu nevedeli zriecť. V živote totiž
prichádza čas, keď sa odkladajú hračky a berieme do rúk nástroje práce; aj
nástroj vykúpenia a to je kríž. A kríž treba vziať do oboch rúk!

Prvé, čo obyčajne strácame, sú naše detské ilúzie, náš svet, ktorý sme si
vytvorili sami svojou fantáziou, svojimi túžbami, svet, ktorý sme si zamilovali,
v ktorom sme chceli žiť a pracovať. A naraz nachádzame svet iný, odlišný,
drsnejší... Strácame ilúzie o sebe, aj o našich bratoch. Strácame ich
a nachádzame „iných“ ako sme si pôvodne mysleli. Ale jedine takýchto, v ich
pravej podobe ich predkladá Boh našej láske.

Slovom, Pán nám berie naše hračky, rozbíja naše idoly, idoly nášho
egoizmu, pýchy, sebecka, márnivosti a tak si očisťuje svoju milú ratolesť, aby

prinášala viac ovocia. Ale my, keď pochovávame svoje ilúzie, svoje idoly, nevieme v sebe potlačiť vzdych: „Pane, prečo si nám to urobil?“

Poznali sme a skúsili sme aj iné, nadosobné, spoločné, straty. Stratili sme svoje domy, komunity, ich vonkajšiu podobu, strechy nad hlavou, spoločné prostriedky a zariadenia, relatívne istoty, aj naše ochranné tradície...

Pane, prečo si nám to „urobil?“

Mnohé veci pochopíme až neskôr v širších súvislostiach. „Či ste nevedeli...?“ Nevedeli, ale otvárajú sa nám oči!

Niečo strácame dobrovoľne. T.j. opúšťame, zriekame sa, keď pochopíme a prijmemo volanie Pánovo. „Kto neopustí svojho otca, matku, bratov, sestry... nemôže byť mojím učeníkom.“ Slovom všetko a všetkých. Nielen veci. To nie je najťažšie. Ale aj najprirodzenejšie vzťahy a zväzky. Sv.Pavol hovorí: „Pre neho som všetko stratil...“ Don Bosco ponúka Bohu: „Podstúpiť akúkoľvek námahu, hlad, smäd, zimu, horúčavu, poníženie... Sľúbil som Bohu, že až do posledného dychu celý môj život bude patriť mojím chudobným mladíkom. To „ostatné si vezmi“ sa dotýka všetkého bez výhrady, aj istoty, aj dobrého mena, úcty v očiach druhých, zdravia aj života. Ponúkame to Bohu, aby si to vzal, aj keby sme sami nemali dosť odvahy zriecť sa toho!

V tomto prípade však „stratiť“ rovná sa opustiť, oslobodiť sa, nebyť naviazaný, byť slobodný, ochotný, k dispozícii. Evanjeliové rady: chudoby, čistoty a poslušnosti sú naše tri slobody pre Krista.

Tu „stratiť“ znamená obetovať menšie za väčšie, dobré za lepšie. Kto objaví zakopaný poklad, skrytú perlu, predá s radosťou čo má. Nebojme sa nijakých strát, okrem straty Pána Ježiša a svojej duše.

Nie je rozhodujúce čo strácame, ale prečo strácame a čo nachádzame. Kto len stráca a nič nenachádza, je žobrák.

Jediná strata nech nás bolí: strata Ježiša Krista!
„S bolesťou sme ťa hľadali...“

Nikto nebol tak blízko tajomstvu svojho Syna, aj cirkvi ako Panna Mária. A predsa nebola ušetrená bolesti neistoty a hľadania.

Cirkev je – napriek všetkým definíciám – tajomstvo: trvalé dielo Ducha svätého. Aj každá rehoľná spoločnosť ako čiastka cirkvi má podiel na tomto tajomstve. Aj každé osobné povolanie. To znamená, že rehoľné povolanie nie je hotový dopodrobna vypracovaný plán, cestovný poriadok... Stačí nastúpiť a ono ťa bezpečne bez námahy povezie... Netreba rozmýšľať, hľadať, trápiť sa... Povolanie ako súčasť diela spásy je cesta do zaslúbenej zeme, ale medzi Egyptom, ktorý opúšťame a zaslúbenou zemou je Červené more, pásma púšte, obdobie tmy. Vieme odkiaľ ideme, vieme kam ideme, ako obchádzať púšte, nezablúdiť vo tme, ako nestratiť odvalu a dôveru v neistote. Boh od nás čaká to ľudsky najcennejšie: trvalú pohotovosť, pozornosť lásky, ktorá vždy hľadá. To znamená prijať námahu, trápenie hľadania, korektúru ciest. Wer hat di Wahl, hat auch di Qual. Kto si má voliť, musí sa potrápiť.

Pane, s bolestou sme ťa hľadali, aj budeme hľadať.
Vo všetkých stratách, za všetkými stratami hľadáme Ježiša, hľadáme
Neviditeľného a predsa prítomného.
In odorem unguentorum tuorum currimus Trahe nos, post te curremus
Trahe nos ad cor suum miserans

‘Keď budem povýšený, všetko pritiahnem k sebe...’ Cítíme tú príťažlivú silu, aj keď jej zdroj nevidíme. Cítíme ju, pokiaľ si srdce neohradíme izolačnou vrstvou hriechov alebo vlažnosti.

Čo znamená „hľadať“?

Najprv nespoľiehať sa na náhodu. Náhoda je veľmi nespoľahlivá a zriedkavá. Spoliehať sa na ňu by znamenalo dakedy prehrať celý život, čakať márne. Nečakáme na výhru, ale dávame sa do práce. Tá nesklame.

Hľadať znamená sústrediť pozornosť na jednu vec, zabudnúť na mnohé iné, zrieknuť sa, obrátiť sa chrbtom k tomu, čo neveriaci považujú za dôležité, vydať sa na cesty, vypytovať sa, prosiť, klopať, modliť sa o svetlo... Slovom prijať Augustínovo nepokojné srdce, ktoré vie, že bude môcť spočinúť až v Bohu.

Hľadáme rozumom: pravdu o Bohu, o sebe, o druhých, o svete, a cesty k nim; Hľadáme srdcom čistým a slobodným, nepripútaným túžbami k nepravým hodnotám. „Hľadajte to, čo je hore, nie to, čo je na zemi... Ako jeleň dychtí po prameni vôd...“

Hľadáme „medzi príbuznými“, t.j. medzi duchovne príbuznými, blízkymi zmýšľaním, ktorých vedú tie isté túžby, ktorí už prešli kus cesty, ktorí dostali viac svetla ako my;

Hľadáme „v chráme“, modlitbou, obetou, pokáním, na kolenách. Kto môže najviac pomôcť v hľadaní Ježiša? Tá, ktorá ho „tri dni s bolestou hľadala“. Hľadáme, ale vieme, že to si vlastne On sám hľadá svoje stratené, poblúdené ovečky.

Don Bosco hľadá – v mene dobrého Pastiera – duše. „Daj mi duše...“
Hľadá stratených, tých, ktorým hrozí nebezpečenstvo, že sa stratia v modernom labyrinte nástrah a zvodov. Kvôli nim stráca všetko, nebdá na námahu, na nebezpečenstvá, na zdravie, ani na život. „Pre neho /pre nich!/ som stratil všetko..., aby som aspoň niektorých spasil...“

„Quaerite dum inveniri potest“ – lebo brána sa môže kedykoľvek zavrieť!

Ktorého si, Panna, v chráme našla.

Po troch dňoch úzkosti a strachu. „S bolestou sme ťa hľadali...“ Kto nemiluje, toho strata nebolí, nebude hľadať, ani nenájde. NÁJSTĚ je radostné zavrchovanie procesu straty a hľadania. Teší sa Dobrý Pastier, keď našiel svoju stratenú ovečku. Teší sa nebeský Otec s anjelmi v nebi nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie. Teší sa otec mánotratného syna, ktorý bol stratený a našiel sa. Teší sa žena, keď našla stratenú drachmu a množí svoju radosť tým, že sa o ňu podelí s priateľkami. Teší sa Mária Magdaléna, keď našla svojho Vzkrieseného Učiteľa...

Myslím, že všetci poznáme aj bolesť straty, aj úzkosť hľadania, aj radosť nájdenia. „Inveni quem diligit anima mea, tenui eum, necdimittam“ Našla som toho, koho miluje moja duša, objala som ho a už ho nepustím.

Pán dopriava aj tým, ktorí v jeho mene hľadajú stratených, podiel na radosti Dobrého Pastiera. A tá je väčšia ako radosť nad 99 spravodlivými!

„Musím ostať v tom, čo je môjho Otca“

Radosť z nájdenia je spojená s prekvapením. „Či ste nevedeli...?“ Ostáva teda predsa určitým spôsobom „stratený“? Nie stratený, ale zasvätený, oddaný svojmu poslaniu. Už to nie je len syn svojej matky, ale na prvom mieste syn nebeského Otca a bude plniť jeho vôľu. /“Mojím pokrmom je plniť vôľu môjho nebeského Otca“/ I keď bude bývať ešte v Nazarete osemnásť šťastných rokov, už im celkom nepatrí. „Kto je moja matka? Kto sú moji bratia a sestry?“ A tak radosť z nájdenia nadobúda novú podobu: radosťou matky bude už len účasť na radosti syna, na jeho ťažkom poslaní. Volanie nebeského Otca prekonáva volanie matky, ako neskôr „ramená kríža prekonajú ramená matky!“

To je bolestno-radostné tajomstvo, ktoré prežívajú všetci rodičia. Príde čas, keď „stratia“ svoje deti, ako deti! Nie naraz, ale postupne. Budú si hľadať svoju vlastnú cestu, pôjdu za vlastným poslaním, vlastnou cestou, možno dobrou, možno veľmi dobrou, no nie tou, ktorou si oni mysleli. Nestratia synov a dcéry, stratia len deti! Nájsť v tejto druhej podobe svoje deti nie je také ľahké. Radosť z tohto nájdenia bude odvodenou radosťou, účasťou na radosti a poslaní svojich detí. /o tom inde/

Môže prísť k rozporu medzi volaním božím a prirodzeným volaním rodičov. „Musím ostať v tom, čo je môjho Otca“.

To je tajomstvo, ktoré sa dotýka najposvätejších vzťahov, založených samým Bohom. To je proroctvo pre naše rodinné vzťahy.

Rodinné vzťahy starších boli vypracované, vyskúšané časom, vyrovnávané Stanovami, upravené situáciou. Mali byť diskkrétne. Pre nás to bolo jednoduchšie. Buď nás sami rodičia uviedli do chrámu, dobrovoľne nás „obetovali“ v chráme. Alebo sme svoje „či ste nevedeli, že musím byť v tom, čo je môjho Otca“ mohli povedať v celej synovskej oddanosti, otvorene, verejne a tak z nich sňať bremeno neistoty. Nebeskému Otcovi sa láska rodičov ľahšie podrobuje.

Tí, ktorých si Pán volá dnes, sa dakedy nevyhnú bolesti zranenia. „Stratia sa v chráme“. Postupne ich vedieme, vychovávame, aby sami mali odvalu, cit spôsobiť túto bolesť, keď nemôžu, ba dokonca ani nesmia vedieť, že ich syn „musí ostať v tom, čo je Otcovo...“

Možno po dlhých rokoch života, možno už pred smrťou bude konečne možné dať odpoveď: či ste nevedeli...? a tak potvrdiť iskru tlejúcej predtuchy, alebo obavy nad životom zdanlivo nesplneným. Niektorým až večnosť otvorí oči.

Niektorí budú musieť brániť svoje tajomstvo aj pred tými, ktorí by azda mohli byť najšťastnejšími pomocníkmi, alebo najmilšou prekážkou. Nie je to naša vina, že aj najsvätejšie úmysly pre dobro sveta, úmysly slúžiť, obetovať svoj život, sa musia starostlivo skrývať, starostlivejšie ako mnohé neresti a zločiny.

A odpoveď zdanlivo „stratených“ bude meškať, bude zahalenejšia ako tá v jeruzalemskom chráme. A bude súčasťou obeti tých, ktorých si Pán povolal. Ale ten, ktorý povoláva v tejto dobe, dá iste aj silu k tejto dvojakej obeti a naučí – podľa typu radostného tajomstva – ako ostať v tom, čo je Otcovo a predsa neprestať byť pravým synom alebo dcérou svojej matky, strateným a znovu nájdeným v chráme.

Sú stratou a hľadaním postihnuté aj ostatné vzťahy?
Všetky.

Začíname tými najprirodzenejšími. Ten, koho Otec povoláva, nezrádza svoju rodinu, nestáva sa bludným telesom v priestore, v prázdnote, ale sa preorientováva na novú rodinu.

Musím ostať v tom, čo je môjho Otca.
Kto je moja matka? Kto sú moji bratia?

Povolaním nás previedol do novej rodiny. Patríme do nej celým srdcom. Čas, ochota, náklonnosť, pomoc venovaná inde a hľadaná inde, sú krádežou na tom, čo „je môjho Otca“. Vždy budeme v pokušení zakladať si iné náhradné vzťahy na základe prirodzených sympatií, vzťahy, ktoré ľahko povýšime na apoštolské.

Neviete, že patrím k tým, ktorí ma najviac potrebujú? Že k nim ma môj Otec posielal? K tým strateným, blúdiacim ovečkám, ktoré sú ohrozené?

Vy, „dobrí“ ste už v dome Otcovom. Viete a musíte si pomáhať sami. Sami sa stanete pastiermi. Keď vás na čas opúšťam, tak je to kvôli tým, ktorí ma viac potrebujú. Vy budete moji pomocníci. Môj trvalý pobyt bude u tých, ktorí ešte len majú patriť otcovi.

To isté kritérium máme aj voči všetkým ostatným osobným záujmom. Práca, čítanie, zábava, štúdium, tzv. koničky. Musím brániť záujmy svojho Otca.

My máme ešte jedného otca: patrem et magistrum. Don Bosca. A ja sa odvážim aj tu použiť: musím ostať v tom, čo je môjho otca. Vernosť svojmu povolaniu. Vernosť plná úcty voči všetkým ostatným vernostiam vlastným otcom.

Nás Pán povolal do osobitného chrámu.

Veríme, že naše povolanie je „dar Ducha svätého cirkvi“, zrejme odlišný od iných darov. Veríme, že iní majú iné dary. Ale Pán nás chce mať tu, s don Boscom. Musím ostať v tom, čo je môjho Otca, verný povolaniu božiemu, volaniu cirkvi, volaniu don Bosca v tejto spoločnosti. Inde nehľadajte. Inde nás nehľadajte.

Musím ostať v dome môjho otca čo do štýlu
našej práce
našich vzťahov
našej modlitby.

To je druhý znak popri vernosti poslianiu, vernosť duchu. Štýl nie je presné kopírovanie predlohy, kde sa menia iba rozmery. Štýl je používanie tých istých charakteristických prvkov. Ale aj štýl má kdesi hranice.

Pravá vernosť don Boscovi nikdy nebude v rozpore s vernosťou evanjeliu. V rozpore môže byť iba mŕtve pohodlné kopírovanie predlohy. Ostáva dosť priestoru aj pre slobodu a iniciatívu, najmä keď vieme, že k vernosti don Boscovi patrí aj vernosť Duchu svätému, ktorá sa stáva naším dedičstvom. Sme teda cez vernosť don Boscovi, alebo v jeho vernosti vždy verní Duchu svätému.

Inde nás Pán opustí, ponechá našim záľubám, sklamaniam a neplodnosti. Čas neúprosne preverí, či ratolesť ostala verná svojmu kmeňu.

„Keď ma opustíš, nezhyniem.
Keď ma opustíš, zahynieš!“

Bolestný ruženec

BOLESTNÝ bude doplnený odinakaľ

Slávnostný ruženec

... ktorý slávne z mŕtvych vstal

Vzkriesenie Kristovo je najdôležitejším tajomstvom našej viery. Dokazuje, že posledné slovo nemá smrť, ale život; nie utrpenie, ale vykúpenie; nie bolesť, ale radosť.

A nielen vo veľkých, celoživotných rozmeroch, ale viera vo vzkriesenie dáva iný zmysel aj malým, každodenným trápeniam. Dokazuje nám, ako život premáha smrť, dokazuje, že láska je silnejšia ako smrť.

„Ak Kristus nevstal, márna je naša viera...“ Ani my nevstaneme. A ak nevstaneme, tak je náš život bláznovstvom.

Vzkriesenie nie je prírodovedný fakt. Nie je výsledkom prírodných a prirodzených síl, akoby vyšší stupeň evolúcie. Meracie prístroje, mikroskopy, počítače zistia len jedno: prestali všetky bežné prejavy života, a výsledok je len

mŕtvola, nič viac. Jej ďalší osud /už nie evolúcie, ale proces rozkladu/ je lepšie ak sa odohráva pod zemou, skrytý našim očiam.

Ale rozum chce vedieť viac ako nám môžu komputery odpovedať. A tu nám odpovedať vie už len viera, ktorá sa opiera o fakt Kristovho vzkriesenia a potvrdzuje naše tušenie a našu skrytú túžbu po ďalšom živote. Nám nemusí ísť o to, aby sme druhým presvedčivo, „vedecky“ dokázali vzkriesenie, ale aby sme my sami mali nezvratnú istotu viery z neomylného slova Pánovho, a ktorú potom odovzdávame ako celok bez pomoci sylogizmov.

Opierame sa o Kristovo zmŕtvychvstanie, ktoré je historickým faktom a súčasne aj tajomstvom. Je to nový spôsob existencie, reálny a predsa tajomný. Čo nám ostalo po zmŕtvychvstaní? Neostalo nám trvalo fyzické telo Kristovo /ostalo len eucharistické a mystické/, ostal nám len prázdny hrob, plachty, do ktorých bolo zabalené telo Pánovo – ako „corpus delicti“; ostali zjavenia po vzkriesení na rozličných miestach, jednotlivé, aj spoločné, niektoré, o ktorých možno povedať, že boli „masové“ /vyše 500 bratov!/. Zjavení podľa Evanjelia bolo deväť.

Jediný predmet, ako predmet, ktorý sa zachoval, je turínske plátno. Špičkoví odborníci súčasnej techniky z NASA si priviezli 40 ton meracích prístrojov, skúmali turínske plátno /asi podľa kritérií neveriaceho Tomáša: „Dokiaľ neuvidím, neuverím... dokiaľ nevložím prst do jeho rany...“/ a čo mohli kompetentne povedať je toto: ide o plátno z predpokladanej doby, do ktorého bolo zabalené telo muža takej podoby, takých rozmerov, s nepochybnými znakmi mučenia, aké je opísané v evanjeliách. Že je to Ježiš Kristus, Syn Boží, to nám nemôžu povedať odborníci z NASA a komputery, ale oči a srdce veriaceho človeka.

Ak nie je pravda, že Kristus vstal zmŕtvych, potom je spôsob nášho života a to, čo robíme bláznovstvom /v očiach neveriaceho človeka!/.
Zmŕtvychvstanie, či vzkriesenie?

Len Kristus vstal zmŕtvych. Pre nás je len vzkriesenie. A to nie je výsledkom vnútorných síl prírody, ale nás vzkriesi Kristus.

Vzkriesenie nie je len článok viery, náuky, ktorú prijímame a vyznávame. Je to skutočnosť, síce z druhého brehu, ale skutočnosť, ktorá podstatne mení pohľad a postoje ku všetkému na tomto brehu:

- „Nemáme tu trvalého bydliska...“ /Non habemus hic civitatem menentem, sed futuram exquirimus/ Sme tu ako na prechodnom bydlisku. Žijem tu ako pútnik; nie som ako usadlík na tejto zemi. Vždy pripravený všetko opúšťať a opustiť, nenaviazať sa na nijaké miesto, okolie, na ľudí, prostredie... Neberte si nič na cestu, ani peniaze, ani oblek, ani palicu... t.j. kráčať s minimálnou záťažou.

- Non sunt condignae passionis huius saeculi ad futuram gloriam quae revelabitur in nobis /Trápenia tohto sveta nie sú úmerné k sláve, ktorá nás očakáva, ktorá sa na nás zjaví... Potom už viem, že tie trápenia nie sú nezmyselné, samoúčelné, ale sú predplácaním budúcej slávy, kupujem si nimi vstupenku do večného života. Je to vklad, nie strata!

„Čo by osožilo človekovi, keby celý svet získal, ale na svojej duši by škodu utrpel...?“

- Celkom ináč sa zachádza s telom, ktoré je určené pre vzkriesenie, ktoré je kandidátom vzkriesenia, oslávenia, ako s telom, ktoré je určené pre nevyhnutný hrozný rozklad. Aj so svojím, aj s cudzím!

Tento anticipovaný pohľad z druhého brehu mení rozmery všetkého: človek je menej zraniteľný bolesťami a menej opojený prechodnými radosťami a tak nadobúda vo všetkom väčší pokoj. Slovom, nádej na vzkriesenie mení všetky navyknuté parametre života. Nech sú akokoľvek problematické informácie a skúsenosti ľudí, ktorí prekonalí klinickú smrť, predsa je zaujímavé, že naprostá väčšina tých, ktorí sa vrátili z tohto prahu večnosti, sa prestali báť smrti, lebo sa presvedčili, že nejdú do ničoho, ba vo väčšine prípadov sa vracali neradi. No naša nádej sa neopiera o skúsenosti z klinickej smrti, ale o vzkriesenie Kristovo.

Ako sme pri smrti Kristovej /"ktorý bol pre nás ukrižovaný..." / hovorili o anticipovanom umieraní s Kristom, o umieraní starého hriešneho človeka, tak tu je na mieste hovoriť o anticipovanom vzkriesení nového človeka s Kristom.

„Ak sme zrástli s ním podobnosťou jeho smrti, práve tak budeme /rásť s ním/ aj /podobnosťou/ jeho vzkriesenia... /Rim 5,6/. Teda Kristus nás kriesi už počas nášho života. To je prvé, anticipované vzkriesenie. To druhé, po smrti, nezávisí od nás. To prvé, celoživotné, je aj v našej moci. „Vyhodte starý kvas, aby ste boli novým cestom“ /1 Kor 5,7-8/. „Zoblečte si teda doterajšie obcovanie, toho starého človeka, ktorý sa skazil klamnými žiadostami. Obnovte sa vo svojom zmýšľaní a oblečte si nového človeka, stvoreného podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti.“ /Ef 4,22-24/.

„Kto je teda v Kristovi, je nové stvorenie. Staré sa pomínulo a hľa, nastalo nové.“ /2 Kor 5,17/.

Vstať s Kristom = vstávať s Kristom:

modlitbou,
meditáciou
konverziou,

sviatosťami – najmä sviatosťou zmierenia a Eucharistiou. Týmito prostriedkami v nás Kristus vstáva, rastie nové stvorenie, Kristus nás kriesi zmŕtvych /poznáme v kresťanskej mravouke „smrteľný hriech“:/Todsünde/
Kristus nás uzdravuje /z ľudských hriechov/
Kristus v nás rastie.

Traja, ktorých podľa evanjelia vzkriesil Pán zmŕtvych, /iste ich bolo viac! Pozri posolstvo Jána Krstiteľa Pánovi a jeho odpoveď: povedzte Jánovi... mŕtvi vstávajú... /Lk 7,22/ a to Jairova dcéra, Naimský mládenec a Lazár, to sú tri typy nášho vzkriesenia. Jairova dcéra sotva prekročila prah medzi spánkom a smrťou/ otec prosí: dcéra mi umiera.../. Naimského mládenca už odnášajú do hrobu. Tretí je už v rozklade. V prvom prípade v úzkom kruhu blízkych /Peter, Jakub, Ján, rodičia/ chyť Pán dievčatko /12-ročné/ za ruku a šepká mu: Thalita kumi! Dievča, vstaň! V druhom zastavuje sprievod pohrebný a uprostred zástupov hovorí: Mládenec, hovorím ti, vstaň! Pred Lazarovým hrobom volá mocným hlasom: Lazár, poď von! Nad všetkými stupňami smrti čerstvej, aj

najpokročilejšej, sa skláňa Kristus: kriesi svet, kriesi nás, uzdravuje, privádza k rastu nového človeka.

Aký posvätný dar to je, že aj človek – kňaz, môže v mene Ježiša Krista vzkrieseného volať: Thalita, kumi, Mládenec, hovorím ti, vstaň a ty, ktorý si už dávno v hrobe, pod' von... Že môže svetu vo všetkých štádiách rozkladu vracať, kriesiť život, vracať zdravie, prebúdzajú novú podobu človeka – najprv vlastným kriesením a zdravím, a potom aj tým, ktoré smie v zastúpení a silou Ježiša Krista darovať svetu.

„Kedže ste boli s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore... Myslite na to, čo je hore a nie na to, čo je dole...“ /Kol 3,1-2/

Boli ste s Kristom vzkriesení! To hovorí sv.Pavol Kolosanom. Aj nám! Prijímame posolstvo, ktoré si učeníci Pánovi odniesli od jeho hrobu, posolstvo vyplývajúce zo vzkriesenia: Hľadajte to, čo je hore, myslite na to, čo je hore a nie na to, čo je dole! Máme právo veriť, že plachty, do ktorých bolo zabalené telo Pánovo, sa stali prevzácnou pamiatkou pre učeníkov, najmä pre najpovolanejšie ruky a srdce, pre jeho matku. Po vzkriesení sa pre učeníkov zmenil svet. Vyjadrením tej zmeny je: Hľadajte, čo je hore... Zmena orientácie. To je pamiatka a posolstvo, ktoré si aj my odnášame od prázdneho hrobu Kristovho, od hrobov, blízkych, nad ktorými sa občas stretávame v hlbokom zamyslení, a to je posolstvo, ktoré si prehlbujeme na ceste k vlastnému hrobu. Sme navyknutí prirodzene hľadať to a myslieť na to, čo je na zemi. Tak znelo aj pokušenie, ktorému sa podrobil Pán: Toto všetko ti dám – pozri dole. Pán na kríži ukázal nový smer: Keď budem povýšený od zeme /hore/, všetko pritiahnem k sebe. Pozeraj hore. To je nové centrum príťažlivosti.

Čo znamená hľadať to, čo je hore? Myslieť na to, čo je hore? Podriaďiť všetky veci pozemské /dole/ duchovným /hore/. Hľadať a myslieť znamená čosi pozitívneho konať. Nielen prijímať udalosti, svoje vlastné dejiny a vysvetľovať si ich v tom zmysle, že prispievajú k nášmu posväcovaniu a k posväcovaniu druhých, ale aj iniciatívne, skutočne hľadať. Nielen prijímať viac-menej pasívne, s nebezpečenstvom únavy a znechutenia, ale myslieť tvorivo, rozmýšľať, túžiť, byť hľadaním úplne zaujatý.

Ale ochotne a bohato bude Boh požehnávať túto snahu.

Nebude to však zrada zeme? Je všetko, čo je dole, na zemi v rozpore s nebom?

Aj to, čo je dole, je božie. Ale oslobodzuje a vykupuje tým, čo je hore. Uvedenie do súladu toho, čo je dole s tým, čo je hore, podľa božieho plánu /ako sa to mimoriadne šťastne podarilo sv. Františkovi Asisskému a don Boscovi/ byť *profundamento uomo e profondamente santo*/, to je vzkriesenie nového človeka, ktorý dáva Bohu, čo je božie a cisárovi, čo je cisárovo, ktorý je podľa výchovy don Bosca „čestným občanom a dobrým kresťanom“. Dobrý kresťan neobetuje, nepochováva čestného občana, ale vychováva práve tú jeho čestnosť občana. Boh sa nedelí s cisárom o dušu človeka napoly, ale cisár vie, pokiaľ sa nerobí sám bohom!/, že najviac sa môže spoľahnúť na tých, čo sú verní Pánovi. Služba Bohu neodvádza od služby cisárovi, dokiaľ je Boh Bohom a cisár cisárom.

Aj v zasvätenom živote, nadovšetko v zasvätenom živote je najnaliehavejším posolstvom vzkriesenia hľadať to, čo je hore. To je naša profesia! Práve cez nás sa svet učí hľadať, čo je hore. Cez nás a v nás prežíva svoje vzkriesenie a upokojuje sa. Lebo to je ovocie vzkriesenia a druhé posolstvo vzkriesenia: Pokoj vám!

Vraciame sa od nášho ranného veľkonočného tajomstva, od nášho ranného eucharistického stretnutia poznačení božkom pokoja. To je dar, ktorý dostávame na to, aby sme ho rozdávali ďalej. Ten, ktorý má plnosť kňazstva, biskup, obracia sa pri omši s rozpäťtými rukami, teda s gestom rozdávania, s týmto pozdravom, prevzatým od Krista: Pokoj vám!

Poučení príkazom Pánovým a vedení vnútorným hlasom, stali sa učeníci Pánovi nositeľmi pokoja. Pri príchode, pri odchode, pri stretnutí, vonku aj pri bohoslužbách prvé aj posledné slovo bolo o pokoji. Obraciam sa na Knieža pokoja, oživujem si jeho dar aj jeho program.

Pripomínať si pokoj, želať si pokoj, je akýsi pokus zastaviť bláznivý pohyb vecí, ľudí aj udalostí, vyrovnávať nestálosť srdca s jeho nevyspytateľnými prílivmi a odlivmi oduševnenia a skleslosti, dôvery a beznádeje, odvahy a zbabelosti.

Náš Pokoj, pokoj živých je iný ako pokoj mŕtvych. Nespočíva v neprítomnosti pohybu, ale v rovnováhe pohybu. Svet nezastavíme. Zdroj pokoja teda nebude v nehybnosti, nemeniteľnosti vecí a udalostí, ale v našej nezávislosti od vonkajších premien a v našej duchovnej slobode.

Teda izolujeme svoje srdce od premenlivosti vecí a ľudí. „Niente ti turbi“ /Ničím nech ťa nevzrušuje/. Usilujeme sa mať srdce zabezpečené proti všetkým výkyvom, ako lodný kompas, v dvojnásobnom závесе, ktorý ruší výkyvy z prava doľava, z predu dozadu. Len tak budeme schopní dať orientáciu druhým, ktorí sú zmietaní.

Pokoj je aj úloha aj poslanie. Nielen pozdrav.

Od jasiel, od kríža, aj od hrobu sa odchádza s posolstvom pokoja. Posolstvo sa rozdáva živým slovom. Je to ozvena Slova božieho, dávajúceho nádej a istotu proti neistote a nestálosti ľudskej múdrosti.

Je aj mlčanlivé posolstvo pokoja, odovzdávané životom, keď už nehovoríme o pokoji, ale prinášame ho svojím životom, svojou pokojnou prítomnosťou v nepokojnom svete. Kto celou šírkou svojej mysle a srdca spočíva na veciach tohto sveta, musí nutne cítiť všetky jeho otrasy. V tom, čo závisí od nás, vytvárame podmienky pokoja svojou rozvahou, inteligenciou, čnosťou. Nemáme na mysli pokoj, ktorý diktuje víťaz porazenému, ale na pokoj založený na pravde a spravodlivosti a doplňovaný nevyhnutnou láskou. Stojíme v rozbúrenom svete, v našom malom rozbúrenom svete ako vetrolamy, ako vlnolamy, pripravení znášať nápor, ťarchu a nebezpečenstvo nárazov a búrok.

Ako sme prijali dar veľkonočného posolstva?
Ako ho upevňujeme a odovzdávame?

Ďakujem Bohu, že napriek všetkému sa predsa len vzpíname k slnku, hoci sme ešte zakorenení pevne k zemi.

Cítíme, veríme, že celé naše úsilie o kriesenie nového človeka, o hľadanie toho, čo je hore, o vytváranie pokoja v sebe a okolo seba, sa odohráva za tichej, ale veľmi účinnej asistencie matky božej Panny Márie, ktorej sa iste prvej zjavil vzkriesený Kristus.

Slávnostný ruženec

... ktorý slávne na nebesia vstúpil

Poslednou udalosťou v pozemskom živote Pána Ježiša je rozlúčka učeníkov s milovaným Majstrom. Prežili s ním tri roky mimoriadneho života, boli svedkami obdivu, úspechov, zázrakov, novej, prekvapujúcej náuky /"... ešte nikto nehovoril..." a zrejme ani nekonal/.

Potom však zažili nečakaný záver, tragický, ale aj víťazný po vzkriesení. Konečne sa im otvorili oči a začali sa im zohrievať ťarbavé srdcia. Dostali nesmierne bohatý testament: Eucharistiu, Utešiteľa Ducha svätého, daroval im aj svoju matku, dostali aj moc odpúšťať, kľúče od kráľovstva, aj úlohu: „Idte do celého sveta a ohlasujte evanjelium všetkému stvoreniu!“

A keď skončili všetko, keď sa sa nimi rozlúčil, vznáša sa hore, postupne sa im stráca a oni, s pohľadom upretým hore na nebo, stoja bezradní na Olivovej hore.

Začína sa nové dejstvo dejín spásy. Začína sa akýmsi povzbudením. Nie, to nie je koniec, to je nový začiatok!

„Mužovia galilejskí, čo tu stojíte a hľadáte do neba?“

Zostúpte z Olivovej hory a vráťte sa do Jeruzalema, do Júdska, do Samárie a do celého sveta! Ale už bezo mňa...! „Keď budem povýšený od zeme, všetko pritiahnem k sebe...“ Po dvojnásobnom „povýšení od zeme“, na kríži a pri nanebovstúpení, celý svet pocíti príťažlivosť Ukrižovaného a Vzkrieseného, ale už cez Vás!

Učeníci ostávajú na svete bez viditeľnej prítomnosti svojho Pána Ježiša Krista. Nie opustení, ale POSLANÍ! Nepodviedol ich, keď im povedal: „Ja som s vami až do konca sveta... Nenechám vás ako siroty...“ Začína sa nový spôsob života s Ježišom Kristom vo svete, nový druh prítomnosti.

Slávnostné tajomstvo nanebovstúpenia Pánovho patrí aj nám. My, učeníci Pánovi, ostávame vo svete bez viditeľnej prítomnosti Pána Ježiša

- nie opustení, ale poslaní,
- v blízkosti Panny Márie /„Ján si ju vzal do svojho domu“/
- s prislúbeným Duchom Svätým
- dedičmi najposvätniejšieho testamentu...

Predmetom našej úvahy je náš život, naša úloha vo svete. „Mužovia galilejskí, čo tu stojíte a hľadáte do neba?“ Musíte sa vrátiť z Olivovej hory do Jeruzalema, do jeho ulíc, k tomu, čo bolo predtým, s pohľadom svojej duše a srdca do neba, k Pánovi, ale s nohami pevne stojacimi na našej zemi. Slovom – zostúpiť z Olivovej hory do sveta!

O aký svet ide?

O ten istý, v ktorom žil a v ktorom účinkoval náš Pán. O ten, ktorý nám On sám predstavil cez sv. Jána /Jn 1,10/ vo veľmi kontrastných farbách:

- svet, ktorý bol skrze neho stvorený, ktorý má svoj pôvod v jeho rukách;
- v ktorom On žil, ktorý je poznačený jeho prítomnosťou;
- svet, ktorý ho však nepoznal, odmietol jeho prítomnosť a dielo.

To sú tri biblické predstavy o svete:

- fyzický svet /kozmickej predstava/, svet ako božie dielo ako dobré dielo /A videl Boh, že to, čo stvoril, bolo dobré... bolo veľmi dobré...“/
- ľudský svet /antropologická predstava/ a súčasne aj božský – človek je predmetom božej lásky, Boh ho miluje /Jn 3,16/ posla do sveta svojich učeníkov /Jn 17,18/, Baránok boží sníma hriechy sveta /Jn 1,29, Syn boží dáva život za svet /Jn 6, 51/.
- svet ohrozený satanom /démonická predstava/: svet ho nepoznal, neprijal... To je záhada sveta, že neprijíma svoju spásu. Svet nenávidí Ježiša, lebo skutky sveta sú zlé /Jn 15, 18-19/. Nenávisť sa potom prenáša na jeho učeníkov /1 Jn 2,15/.

„Neviete vari, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvo s Bohom?“ /Jak 4,4/. Kto chce byť priateľom sveta, stáva sa nepriateľom Boha. Treba sa zachrániť pred týmto svetom. /Jak 1,27/. Aj sv. Pavol varuje rímskych kresťanov, aby sa neprispôbovali tomuto svetu. „Nepripôbovajte sa tomuto

svetu, ale premeňte sa a obnovte si myseľ, aby ste vybadali, čo je božia vôľa, čo je dobré a Bohu milé a dokonalé." /Rim 12,2nn/. Múdrost' tohto sveta je v očiach božích hlúposťou /1 Kor 1,20/.

A do tohto rozporného sveta, za ktorý Kristus umrel a ktorý ho neprijíma, do sveta, ktorý je boží a stále ohrozovaný zlým duchom, sa vraciame my z „olivovej hory“, od sv. omše, od sv. prijímania, od meditácie, akoby nám ktosi pripomínal: Mužovia galilejskí, čo tu stojíte hľadiac do neba? Keď kňaz pozdvihuje hostiu, je to ako nanebovstúpenie. Ale On sa nám nestráca, nevzdáľuje sa, ostáva s nami a my v ňom. Posledné slová vo sv. omši podľa starej liturgie boli: Ite missa est! To znamená zmyslom: Idte, posielam vás. Idte do celého sveta a ohlasujte evanjelium.

Musíme nájsť miesto medzi nebom a zemou. Musíme nájsť „modus vivendi“ et agendi in mundo: spôsob ako žiť a ako účinkovať vo svete. Neprijímame slovo H. Heineho: Den Himmel uberlassen wir den Engeln un den Spatzen. /Nebo ponechávame anjelom a vrabcom/. Miesto výsmechu Heineho radšej prijímame výčitku Ghandiho: Ja by som sa stal kresťanom, keby kresťania boli kresťanmi 24 hodín denne!

Ako bude vyzeráť ten náš „modus vivendi?“

Nebudeme žiť vo svete ako v raji, ktorý je plný darov /Stromov so zakázaným ovocím, pokúšaním/, ktoré treba čo najskôr a čo najlacnejšie a najdokonalejšie obrať a skonzumovať. To je postoj lupiča, zlodeja, nie apoštola, záchrancu.

Ani nie len ako „vyhnaní synovia Evy“ v slzavom údolí, kde si máme odtrpieť svoje poklesky a hriechy.

Ani nie stále na úteku z miesta trvalého ohrozenia, večne v strachu /"Quo vadis?"/. Nie sme ohrození utečenci, vyhnanci, ale pútnici, poslaní....

Podľa úmyslov božích svet je pre nás božie miesto, plné prechodných radostí a bolestí, sĺz a úsmevov, víťazstiev a porážok, milostí aj pokušení. Tu sa odohráva dráma spásy. A my, ako spolupútnici doňho vstupujeme plní súcitu a ochoty slúžiť tomu množstvu trpiacich, viac trpiacich, viac ohrozených, ktorých treba zachrániť, hoci sme sami ohrození. „Bolo mu ich ľúto, lebo boli ako ovce bez pastiera...“

Nemáme teda voči svetu postoj vykorisťovateľský, egoistický, ani postoj strachu a úteku /Flight – Fight/. Nie útek, ale návrat, postoj poslaného, rozsievачa, pastiera, bojovníka, záchrancu. Záchrancu nielen seba, ale druhých...

To je predsa ľudskejšie, kresťanskejšie, bohumilšie.

Svet, do ktorého sa vraciame dnes, je však iný. Je oveľa horší, nebezpečnejší, vyškolenejší v rafinovanosti. Ponúka omnoho viac a omnoho zvodnejšie ovocie. Majstrovsky spracováva verejnú mienku, ktorá diriguje nielen módu, ale aj morálku. Komunikačné prostriedky znečisťujú ovzdušie,

ktoré musíme dýchať aj my. /priemerný žiak počas ZŠ presedí pred TV týždenne okolo 36 hodín, t.j. viac ako v škole – podľa štatistiky USA/ má možnosť vidieť okolo 18000 vražd.../ Tak vzniká kult sily, ktorá prechádza do násilia, surovosti, bezohľadnosti, neúcty, cynizmu, agresívnosti. Úcta, šľachetnosť, jemnosť sa považuje za prejav slabosti. Alebo ako sa predstavuje najvyššia ľudská hodnota láska! /Kirke – La Belle a la bet/.

Ale aj my sme inakší. V niečom proti vlastnej vôli, zbavení mnohého, čo nás predtým chránilo. Rehoľníci mali určitú ochranu aj vo svojom rehoľnom rúchu, ktoré bolo pripomienkou, aj výstrahou /Nolli tangere, Caesaris sum! Nedotýkaj sa ma, patríš cisárovi!/ Žili v kláštore v ochrannom ovzduší, mali ochranu a pomoc komunity, mali závetrie klauzúry, aspoň čiastočnej.

Dnes žijú vonku, vystavení všetkým búrkam, nepohodám, klauzúra je len vnútorná, pomerne ľahko narušiteľná. Komunita, ak je, tak je zredukovaná na minimum, aj počtom osôb, aj časom, ktorý spolu žijú, skoro akoby obnažení, bez ochrannej vrstvy.

A predsa nás Pán posielal do takéhoto sveta. Hľa, posielam vás ako ovce medzi vlkov – iste nie ako lacnú korisť! Budte teda opatrní ako hady a jednoduchí ako holubice... Neberte si na cestu... Čakali sme skôr, že nám povie, čo si máme brať. „Neberte si...“ – znamená byť slobodní, nenaviazaní na veci, chrániť, museli by sme utiecť z tohto sveta. Keď máme pomáhať druhým, aby sa zachránili, musíme sa vrátiť.

Ale potom sa musíme vrátiť do tohto sveta aj my inakší! A to podľa vôle božej, Boh to tak chce, aj podmienky sveta to tak vyžadujú, aj podľa vlastného rozhodnutia a úsilia.

O čo je ten svet horší, o to my musíme byť lepší, vernejší, horlivejší, Lebo tento pacient potrebuje silný liek, silný kontrast, až na hranici bláznovstva, silné, výraznejšie svedectvo, s oveľa väčšou osobnou zodpovednosťou a iniciatívou, účinnejšie zaštepení, imunizovaní proti infekcii, proti modernému vírusu AIDS.

„Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich uchránil od zlého...“

„Ja som s vami...“, ale aj my s tebou, omnoho pevnejšie, intímnejšie ako predtým.

„Ja som premohol svet...“ = ja premáham svet, najprv ten svet, ktorý má korene vo vás.

Zostupujeme teda z Olivovej hory na rozkaz Pánov: vedomí si svojho POSLANIA:

Už nie sú na prvom mieste moje záujmy, úmysly, túžby, ale jedine záujmy božie, vždy a všade. Všetko ostatné je vedľajšie. Nejde o to, aby som nemal nepríjemnosti, aby sa mi nič nestalo. Tak nemožno rozmýšľať pod krížom.

Vraciame sa medzi hluchých, slepých, chromých, hladných, smädných, opustených, posadlých, ktorých treba exorcizovať. Pohľad na cudzie rany dá ľahšie zabudnúť na vlastné.

Ako sa potom všetko nápadne zjednoduší, rozjasní a ako sa potom cíti človek slobodnejší!

Vedomí si: svojej zraniteľnosti:

Budte teda opatrní... Kto ide cez blato, musí si dávať pozor, aby sa nezašpinil, kto kráča cez zamínované pole, našľapuje veľmi opatrne. Depraedari desiderat qui tesaurum sum publice portat /sv. Augustín: Ten, kto nosí svoj poklad verejne, po ulici, túži po tom, aby ho olúpili!/
aby aspoň niektorých získal.

Stal som sa všetkým pre všetkých, aby som aspoň niektorých získal... Naozaj „všetkým“? Kristus sa nám stal podobným vo všetkom, okrem hriechu. Lenže ja nie som Kristus. Pre mňa môže byť nebezpečné stať sa podobným svetu v mnohých veciach, ktoré nie sú hriechom, dajako nás tento svet musí prijímať, ak nechceme naň len kričať zďaleka a zbytočne. Predsa sú však veci, v ktorých sa svetu nemožno nijako prispôbiť. A ak sa učeník Pánov stáva podobným svetu aj v tej neutrálnej oblasti, tak len preto, aby aspoň niektorých získal. Nie podľa vlastnej záľuby!

„Nebojte sa, ja som s vami, ja som premohol svet...“ Ja som premohol svet, aj ten vo vás – nie vy svojimi schopnosťami, ale asistenciou Ducha svätého.

„Neberte si na cestu...“ = Berte si mňa za spoločníka.

Len či je, či môže byť naozaj so mnou, t.j. či súhlasí, či mu je milé to, čo v tejto chvíli, v tejto situácii, v tejto reakcii a takýmito pohnútkami robím?

Keby som tak teraz videl tvár Kristovu, ako hľadia na mňa Kristove oči! /Keď sa stretol pohľad Kristov s Petrovým na nádvorí veľkňaza, rozpamätal sa Peter, spamätal sa a horko zaplakal... SPAMÄTAL SA!

POKORA A ODVAHA

Bezo mňa nič nemôžete urobiť – pokora!

Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje = ODVAHA, ale nadprirodzená. Teda sme medzi BEZO MŇA a SO MNOU. Skúsenosť nás presvedčí, aká pravdivá je táto alternatíva!

Každý deň po nanebovstúpení, keď sa Pán vráti do bohostánku, keď sa sviatočné spôsoby rozplynú, vraciame sa do sveta, nie opustení, ale POSLANÍ /Mužovia galilejskí, čo tu stojíte a dívate sa do neba?/ - v dialektickom napätí medzi nebom a zemou...

Pred naším definitívnym „nanebovstúpením“ sa denne vraciame:
poslaní Ježišom Kristom,
vedení Duchom svätým,
chránení Pannou Máriou,
verní nebu, verní svetu,
ešte vernejší než druhí,
preto, že sme vopred
a navždy verní Bohu, ktorý svet stvoril, Ježišovi Kristovi, ktorý ho vykúpil,
Duchu svätému, ktorý ho posväcuje aj našou prítomnosťou za láskavej asistencie matky božej Panny Márie.

Slávnostný ruženec

... ktorý nám Ducha svätého zoslal...

Je všeobecne známe, že najmenej sa hovorilo a kázalo z osôb Najsvätejšej Trojice o sv. Duchu. Popri bohatom Zjavení o Bohu Otcovi Stvoriteľovi /celý SZ/, popri bohatej histórii a náuke Ježiša Krista akoby nám chýbal „materiál“ o Duchu svätom, rovnom Otcovi aj Synovi. Je Duch svätý naozaj tým veľkým Neznámym v dejinách spásy?

Nie je cieľom, ani úmyslom našej úvahy, ani možnosťou, preberať celú náuku o Duchu svätom. Chceme hovoriť len o zoslaní Ducha sv., presnejšie o novom zoslaní Ducha svätého, tak ako sa o ňom hovorí v kresťanskom svete v poslednom čase a ako sa v katolíckej cirkvi a v rehoľných spoločnostiach prežíva.

Východiskovou udalosťou je to, čo sa stalo v Jeruzaleme päťdesiat dní po Veľkej Noci /po smrti a vzkriesení Pána Ježiša/. Táto udalosť nie je ničím plne nečakaným. Má svoju predohru a svoju prípravu hneď na začiatku evanjelia.

- Vtelenie je dielom Ducha svätého. /"Duch svätý zostúpi na teba..." Lk 1,35; Anjel vo sne hovorí Jozefovi: „čo sa v nej počalo, je z Ducha svätého..." Mt 1,20/

Do verejnej činnosti Pána Ježiša uvádza pri krste Duch svätý. Ján videl zostupovať Ducha svätého ako holubicu: „Toto je môj milovaný Syn... /Mt 1,36; Mk 1,10; Lk 3,22; Jn 1,32/.

- Potom počas verejnej činnosti je reč o prisľúbenom Duchu svätom – na začiatku zriedka /Lk 11,12; 12,12; Jn 3,5/. Keď teda vy, ktorí ste zlí, viete dobré dary dávať svojim deťom, o koľko skôr váš nebeský Otec dá Ducha svätého tým, čo ho prosia? Nestarajte sa, čo poviete... Hľa, ja vám pošlem toho, ktorého vám môj Otec prisľúbil.../. Ale ako sa blíži koniec stále jasnejšie hovorí Pán o prisľúbenom Duchu svätom. Najmä pri poslednej večeri a pred nanebovstúpením. „Ja budem prosiť Otca a dá vám iného obhájcu, aby bol naveky s vami, Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho ani nevidí, ani nepozná. Vy ho však poznáte, pretože bude pri vás a bude vo vás“ /Jn 14,15-17/ „Avšak Obhájca, Duch svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí a pripomenie vám všetko, čo som hovoril. /Jn 14,26/. „Keď však príde Obhájca, ktorého vám pošlem od Otca, Duch pravdy, ktorý vychádza od Otca, ten bude svedčiť o mne“ /Jn 14,26/. „Bude vám osožiť, keď odídem, pošlem ho k vám, aby ukázal svetu, čo je hriech, čo je spravodlivosť a čo je súd. /hriech = neverili vo mňa; spravodlivosť = idem k Otcovi, už ma nevidíte; súd = knieža tohto sveta už je odsúdené/. Ešte vám mám mnoho hovoriť, ale

teraz by ste to nezniesli. Keď však príde On, Duch pravdy, vyučí vás vo všetkej pravde, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo počuje a zvestuje vám aj budúce veci. On ma oslávi, lebo prijme z môjho a to vám zvestuje" /Jn 16,6-15/. Potom je reč o udelení Ducha svätého; Jn 20,21 – „Prijmite Ducha svätého, ktorým odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im... Mt 28,19: „Daná mi je všetka moc na zemi i na nebi – Idte teda a učte všetky národy a krstite ich v mene Otca, Syna i Ducha svätého...”

Po nanebovstúpení príjde bezprostredná príprava desať dní, na výslovný príkaz Pánov:

prvá novéna

prvé duchovné cvičenia

prvá synoda – v mlčaní, v modlitbe, okolo Panny Márie. Ako znamenie pre budúcnosť: Duch svätý zostupuje na tých, ktorí vedú zmlknúť, ktorí sa vedú modliť, očakávajú Ducha svätého na kolenách, sústredení okolo Panny Márie, ktorá si „zachovala všetky tieto veci vo svojom srdci a uvažovala o nich...”

Po 10 dňoch prišla náhla, špektakulárna zmena, sprevádzaná navonok víchricou a ohnivými jazykmi a ako prvým nápadným ovocím: ODVAHOU tých, ktorí nedávno pred zajatím utiekli a ešte aj po vzkriesení sa skrývali pred Židmi za zamknutými dverami. A to nebola odvaha z vlastných zdrojov, ale DAR!

Tým, že hoci hovorili svojím vlastným galilejským nárečím, rozumelo ich sedemnást' vymenovaných kmeňov, ktoré galilejsky nerozumeli. Ako bola Babylonská veža znamením a príčinou nedorozumenia, tak sa stalo večeradlo na Turíce znakom zjednotenia. Hovoriaci rozličnými jazykmi sa začali rozumieť. Aby si ľudia rozumeli, sú asi potrebné dva zázraky: jeden v tom, kto hovorí a druhý v tom, kto počúva. Obidva sú darmi Ducha svätého.

Vtedy prekročilo evanjelium prah náuky a začalo sa meniť na SKUTKY apoštolské. Vtedy sa zrodila cirkev, ľud boží, vykúpený krvou Ježiša Krista a naplnený svetlom a ohňom Ducha svätého.

Prvotná cirkev bola prevažne charizmatická, sprevádzali ju mimoriadne dary – predpovedané Pánom Ježišom – dary, ako ich neskôr opisuje sv. Pavol v liste Korintánom, Rimanom a Efezanom. Práve ony v podstatnej, miere prispeli k mimoriadne rýchlemu rozšíreniu cirkvi. Boh ukázal svetu, že je to jeho dielo, nie dielo ľudskej schopnosti /ne gloriatur omnis caro!/ A keď ten oheň, ktorý priniesol Ježiš Kristus na zem a chcel, aby vzplanul, keď podpálil Malú Áziu, Afriku, Atény a Rím a dotkol sa aj brehov Hispánie, ten istý Duch svätý začal súčasne vytvárať aj kostru tohto diela, cirkvi, organizáciu, inštitúciu, hierarchiu. Obe sú dielom Ducha svätého. Vznikajúce bludy zapríčinili, že čím ďalej, tým zreteľnejšie musela vystupovať inštitúcia /učiteľský úrad, hierarchia/. Mimoriadne charizmatické dary /len mimoriadne!/ boli čím ďalej, tým zriedkavejšie. Bol to úmysel boží, keď mimoriadne dary splnili svoju úlohu? Bolo to ubúdanie viery a horlivosti? /Dnes by sme povedali: nastúpenie realizmu miesto nadšenia?/ Bol to pokles prvého elánu? Alebo pokušenie spoliehať sa viac na inštitúciu – organizáciu /podľa svetského vzoru/ ako na charizmy?

Duch svätý so svojimi darmi nikdy neopustil sv. cirkev. Ved' cirkev aj ako inštitúcia je dielo jeho, v ktorom účinkoval a stále účinkuje. Ale zdá sa, že svoje vzácnejšie dary ukrýval na odľahlejšie miesta mimo veľkého zhonu sveta, do ciel pustovníkov, vynikajúcich svätcov, cirkevných otcov, prvotných rádov, neskôr do rehoľných spoločností, znovu do vynikajúcich jednotlivcov, svätcov, teológov, mystikov, misionárov, kňazov aj laikov.

Zdá sa, že napätie a kolísanie medzi charizmou a inštitúciou sa postupne nakláňalo v prospech inštitúcie – organizácia je vždy viditeľnejšia ako dary Ducha svätého!

- najmä pri reformácii, ktorá popierala najmä viditeľnosť cirkvi. A tak sa potom mnohým zdalo, že Duch svätý – Obhajca sa stal veľkým Neznámym a Zabúdaným v dejinách spásy.

Začiatkom tohto storočia vznikla medzi kresťanmi najprv medzi protestantmi /Duch boží veje kade chce!/ - hnutie za charizmatickú obnovu cirkvi. Je to na prvom mieste iniciatíva Ducha svätého. Ale aj reakcia na malátny, lenivý, neplodný a nepresvedčivý život kresťanov. Aj na to, že v štruktúrach, v inštitúcii sa najviac javia ľudské prvky a aj trhliny a nedostatky a je najľahšie zraniteľná, zvnútra, aj zvonka. Iskra potom preskočila aj k nám, zapálila to, čo bolo ešte zapálené. Ján XXIII. hovorí o nových Turíciach v cirkvi; II. vatikánsky koncil preniesol túto iskru na celú cirkev – a my akoby sme sa s prekvapením a s väčšou horlivosťou začali znovu a ináč modliť desiatok: ktorý nám Ducha svätého zoslal...

Nebudeme rozoberať rozvoj charizmatického hnutia, ani ho podrobovať podrobnej kritike /to azda na inom mieste/ - ale budeme hľadať v pokore, ako umožniť, aby v nás Duch svätý mohol uskutočniť svoje dielo: obnovu ducha!/

Mnohí povolani skúmali a skúmajú vznik a rozvoj tohto hnutia, nádeje, ktoré vzbudzuje v rukách rozvážnych a obavy v rukách nerozvážnych – ako každé nové hnutie. My s radosťou prijímame nový závan Ducha svätého do života cirkvi, všetkých jeho orgánov a údov. Rozvíňame plachty rozumu a srdca, aby sme sa dostali do závetria pohodlnej priemernosti do zdravých prúdov smerom k dokonalosti. Prosíme, aby Duch svätý v nás oživil, obnovil svoje dary, už prijaté krstom,
birmovkou
a osobitným povolaním.

Netúžime po mimoriadnych daroch a neprosíme o ne /ako prorocstvo, uzdravenie, neznáme jazyky/ - tie dá Duch svätý komu chce, ale aby sme naplno rozvinuli tie, ktoré sme už prijali svojím povolaním /=poslanie a duch/, najmä tie „charismata meliora“, bez ktorých by sme boli len cvendžiacim kovom – na nič by som nebol – nič by mi to neosožilo. Duch svätý nechce svojimi odlišnými darmi vytvoriť akýsi duchovný „Eintopf“. Naopak, chce, aby každý obnovil svoj vlastný profil a v tejto podobe obohatil cirkev a svet. Veríme, že každá rehoľná spoločnosť je darom Ducha svätého cirkvi /St. č. 1./ Veríme v účinnú prítomnosť Ducha svätého nielen pri vzniku spoločnosti, ale v jej činnosti, v komunite, aj v každom jednotlivcovi. Preto „obnova v Duchu“ bude spočívať a my sme ju len prijali. Aj v rehoľnej spoločnosti môže byť napätie medzi inštitúciou /organizáciou/ a duchom. Ale je tu organizácia – inštitúcia znemožnená, je to priam výzva k obnove ducha.

V prebudení, v konverzii. Príde moment /ako nový dar Ducha svätého/, keď po očistení srdca, po vrúcnej modlitbe /môže to byť aj vyvrcholením vnútornej nespokojnosti sám so sebou, alebo výsledok procesu dozrievania/, keď sa začneme dívať na svoje povolanie úplne ináč, so všetkou vážnosťou, dôslednosťou a horlivosťou, už celkom bez obzerania sa naspäť, ale aj bez obzerania sa nabok. Je to niečo podobného pocitu tých, ktorí sa vrátili z klinickej smrti: už nemôžem žiť tak, ako som žil doteraz, musím lepšie využiť čas, ktorý mi ešte ostáva a musím ho naplniť dobrom. Tento zlom pod hnutím Ducha svätého by raz mal prísť. Je to nezvyklé, keď hovoríme o „zlome“ v pomerne dobrom zasvätenom živote. A predsa tento zlom by mal pri dajakej príležitosti, ktorú umožníme Duchu svätému prísť, aj bez vonkajšieho ceremoniálu, aby sme svoj život uchránili pred sklzom do vlačnosti, prípadne pred menej pociťovaným uviaznutím v priemernosti. Vtedy si najlepšie uvedomíme, že dymiaci knôť, ktorý milosrdenstvo božie ešte neuhasiť, sotva koho zapáli; že nalomená trstina, ktorú milosrdenstvo božie nedolomilo, sotva koho podoprie. Možno, že dakedy je ľahšia konverzia od zlého k dobrému, ako od dobrého k lepšiemu.

Bude to vzrast modlitby, najmä čo do opravdivosti. Modlitba je nebezpečná vec, keď ju berieme vážne, lebo mení náš život. Nechce byť len ozdobou ináč priemerného života, ale stáva sa hlavným nosným prúdom života, ktorý zasahuje a preniká všetko. Modlitba, individuálna, aj komunitárna. Pomerne málo ju používame pri riešení problémov, malý podiel má na programe stretnutí. Modlitba je dielom Ducha svätého. /“Ved’ my ani nevieme za čo sa máme modliť, ale Duch sv. sa za nás prihovára...“/. Malý podiel má modlitba ďakovná /len jeden z desiatich sa prišiel poďakovať!/ a modlitba súhlasná, keď sa celé spoločenstvo spája jedným úmyslom...

Ako sa všetko naraz mení, keď si uvedomíme, že Pán je medzi nami a s nami! Modlitba mení stretnutie na spoločenstvo, pracovnú schôdzku /gremiálku/ na rodinu, na bratské apoštolské stretnutie. Prvým, najdôležitejším nástrojom riešenia problémov by mala byť modlitba prednášaná v Duchu svätom.

Bude to pravidelné, pozorné počúvanie Ducha svätého vo všetkom. Najprv v tom Zjavení, ktoré nám už dal v Písme svätom. Slovo božie je norma, regula, ideál. V tom sme sa nechali predbehnúť mnohými, ktorým dávame meno sektári. Zjavenie božie je predsa viac ako ktorákoľvek ľudská literatúra. Je predmetom aj štúdia, aj meditácie. Boh nechce byť len predmetom štúdia, ale lásky!

„Obranca, Duch svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril...“ /Jn 14,26/. To sú dva účinky Ducha svätého: pripomenúť, čo som vám hovoril ja v Písme a naučiť nové! To je vnútorné osobné, aj komunitárne hnutie, ktoré nám Duch svätý neustále dáva ak ho pozorne počúvame – aby sme sa naučili čítať znamenie časov a potreby súčasnej doby. Pamäť a fantázia – iniciatíva oživovaná sv. Duchom. /Hovorili sme už o tom pri prvom desiatku radostného ruženca: ktorého si, Panna z Ducha svätého počala!/

Bude to oživenie bratského spoločenstva. V živej prítomnosti Ducha svätého padajú všetky bariéry, predsudky, ľudské ohľady, nedôvera, zaujatosti, podceňovanie, ktorými nejedna komunita trpí a krváca. Lebo si uvedomujeme, že je mnoho odlišných darov, že v každom môže účinkovať a účinkuje Duch svätý. Vzniká vzájomná pocta, ktorá sa nepotrebuje opierať o ľudské schopnosti, ale o prítomnosť božiu v bratoch a sestrách. Rodí sa radosť, dôvera a pokoj /=ovocie Ducha/ a začíname sa blížiť k jednote, ktorá je bezpečným znakom prítomnosti Ducha svätého. Kde nie je jednota, iste nejde o dielo Ducha svätého. Duch svätý účinkujúci vo všetkých, si iste nebude protirečiť, i keď sa bude líšiť!

Sú určité znaky, ktoré svedčia, že ešte medzi nami nie je prítomný Duch svätý. A to je, keď jednostranne stavíme proti sebe veci, ktoré sú povolané dopĺňať sa:

tradícia – pokrok,
vernosť – otvorenosť,
kontemplácia – akcia,
inštitúcia – charizma,
opatrnosť – odvaha...

Čo Boh spojil a chce, aby bolo spojené, nech človek nerozdeľuje.

To sú hlavné charakteristiky – pozitívne – hnutia za obnovu Ducha – za obnovu našej nepochybnej charizmy.

Nástrojmi obnovy našej charizmy budú:

- najprv naša osobná konverzia – trvalá bez kompromisov, bez obzerania sa späť aj nabok, bez výčitiek, bez dvojznačného odvolávania sa na to, že „všetci sme hriešnici“ ako lacná sebaabsolúcia od poctivej snahy o dokonalosť;
- naše duchovné obnovy, duchovné cvičenia,
- naša permanentná formácia,
- „druhý noviciát“,
- príležitostné semináre a kurzy duchovného života.

Takými to a mnohými inými vlastnými prostriedkami sa otvárame Duchu svätému. Všetko ostatné neomylné robí On.

Každá obnova, každé DC, ba aj každé stretnutie – v tichom očakávaní a v modlitbe, okolo Panny Márie by mohlo a malo byť našimi malými Turícami, z ktorých odchádzame premenení, naplnení Duchom svätým, odvahou a jednotou.

... požehnaný plod života tvojho, Ježiš, ktorý nám Ducha svätého zoslal.

Vyšli svojho Ducha a všetko sa pretvorí – a obnovíš tvár zeme – najprv moju, najprv našu, až potom postupne celej zeme!

Slávnostný ruženec

... ktorý ťa, Panna, do neba vzal...

1. novembra 1950 sv. Otec Pius XII.:

Je Bohom zjavený článok viery, že nepoškvrnená Matka božia, vždy čistá Panna Mária, po skončení životnej púte bola s telom a dušou vzatá do nebeskej blaženosti.

To, čo cirkev od začiatku verila a liturgiou vždy vyznávala, vždy jasnejšie a všeobecnejšie /úctou, sviatkami, liturgiou, chrámami.../, vyslovil Pius XII. za zjavený článok viery resonante plausu urbis et orbis: za jasotu celého sveta.

Tým je potvrdená a zdôraznená úloha Vtelenia, úloha tela Ježiša Krista v diele vykúpenia sveta, aj úloha a podiel tela Panny Márie, jediného tela v celej histórii ľudstva, minulej a budúcej, ktorého sa nedotkol nijaký hriech. A preto ani smrť, ktorá je následkom hriechu, nemohla zachádzať s jej telom tak ako s ostatnými, a preto bez ponižujúceho procesu rozkladu bolo hneď po smrti vzaté do neba.

Pán robí svoje diela dokonale.
To je naša radosť a naša nádej.

Panna Mária sa poslednýkrát ukazuje na Turíce, vo večeradle. Ako mohol vyzeráť život Panny Márie po nanebovstúpení jej Syna? Už ju tu nemalo čo zdržiavať. Stred príťažlivosti bol už TAM, na druhej strane. Dávno pred Pavlom prežiala to, čo on neskôr povedal: Túžim sa rozpadnúť a byť s Kristom.

Túžiť po smrti – nie zo zúfalstva, z únavy, zo snahy oslobodiť sa od útrap, ale jedine: esse cum Christo = byť s Kristom. Smrť nie ako nástroj rozdelenia, ale spojenia.

Vedená touto túžbou, nevieme kedy, ale keď prišiel čas, odchádza tichúčko, verná svojmu životnému štýlu – pokorná služobnica Pána – nie opustená, zabudnutá, ale pochopená, ani s novým spevom Magnificat, bez vzruchu, bez komentára, bez dramatizácie, asi v kruhu apoštolov. Predchádza ich. Oni sa tu ešte na čas zastavia, ale aj oni prídu, ale bude to za cenu vyliatia krvi.

„Obdormitio“ – tak sa najprimeranejšie hovorí o smrti Panny Márie: usnutie. A hneď v tom momente, jej Syn nedovolil, aby jej sväté telo podľahlo procesu rozkladu. Vzal si ju i s jej telom k sebe. Na začiatku bolo privilégium nepoškvrneného počatia, na konci jej privilégium nanebovzatia.

To nás privádza k úvahe o podiele, o účasti a význame nášho tela k otázke spásy a posvätenia vo vzťahu k Bohu, k sebe a k ostatným. Naväzuje na

tajomstvo vzkriesenia, na druhé tajomstvo slávnostného ruženca, na vzťah k svetu. Tu nám pôjde o vzťah k ľudskému telu, k jeho osláveniu.

Vzťah k telu sa pohybuje medzi dvomi pólmi, medzi dvomi extrémami: medzi kultom tela, ktorý sa zosunuje až k modloslužbe, a medzi odporom, odmietaním, podceňovaním tela. A to je asi prehnaná reakcia na prvý extrém. Kult tela si žiada nemalé obety /vid': kulturisti, štíhle línie... štíhle línie vychované v Afrike a v Južnej Amerike nedobrovoľným hladom, sú obžalobou kultu tela ostatného sveta!/

Dnes možno pridať ešte jeden vzťah, nie individuálny, ale kolektívny, vnucovaný zvonku: telo jedine ako zdroj pracovnej sily, pre produkciu, pre výrobu... Čo mu potom ostáva iné, ako to prvé?

Cirkev bráni Bohom stanovenú rovnováhu medzi dušou a telom. Nie z lacného kompromisu, z obavy, aby si to nepokazila ani u jedných, ani u druhých. Ale z dôvodov viery a antropológie. A pretože svet má nepomerne bližšie ku kultu ako k podceňovaniu tela, je cirkev výraznejším nepriateľom kultu ako podceňovanie.

Preto ju podozrievajú neveriaci, a často aj veriaci sami, že je neprirodzeným nepriateľom ľudského tela, že pozerá naň s rešpektom a s nedôverou. /"Disastro della materia per lo spirito – pohroma hmoty pre ducha/. Tým sa odcudzuje svetu a jeho histórii.

Pre potvrdenie takejto mienky nechýbajú sekty, hnutia, smery, aj výroky niektorých cirkevných otcov, aj prihorlivých kazateľov, zrejme ako reakcia na opačné hnutia a smery. Nechýba ani skúsenosť, vlastná, aj nazbieraná. Niet divu, že si všímame viac nebezpečenstvo tela, ako jeho pôvodné dobré poslanie, že ho považujeme viac za nepriateľa spásy ako za možného pomocníka.

Tajomstvo oslávenia tela Panny Márie nám môže pomôcť nájsť správny „modus vivendi et agendi“ /spôsob ako spolu žiť a spolupracovať/ a tak sa dostať k určitému pocitu oslobodenia.

Veriaci, najmä ten, ktorý túži po dokonalosti a sa k nej zaviazal, musí nájsť zdravý a evanjeliový vzťah k svojmu telu, aby ním netrpel, aby nebol neprirodzený a plný úzkosti a nepokoja, dakedy až po hranice schizofrénie. Tak totiž nemožno slúžiť ani Pánu Bohu, ani človeku. Podľa slov Ježiša Krista telo nie je vlastné miesto hriechu, ale hriech človeka sa ukazuje aj na jeho tele. Ale aj spása, ktorú nám priniesol Ježiš Kristus na svojom tele, sa uskutočňuje aj naďalej cez jeho telo a cez naše telo /vid' všetky sviatosti!/

Jeho telo je prostriedkom spásy. Na Kalvárii podal najvyšší dôkaz lásky, keď obetoval svoje telo a krv. V Eucharistii je jeho telo prostriedkom jeho trvalej prítomnosti, aj posväcovania nášho tela a života. Naše telo je povýšené na chrám Ducha svätého /1 Kor 6,20/.

II. vatikánsky koncil GS 14a: „Telo a duša tvorí jedného človeka, ktorý samou svojou telesnou povahou spája v sebe hmotné prvky sveta, takže v ňom dosahujú svoj najvyšší vrchol a slobodne oslavujú Stvoriteľa. Človek teda nesmie opovrhovať telesným životom, ale naopak, musí si ho vážiť ako Bohom stvorené

a povolané k vzkrieseniu v posledný deň. Pretože však je zranený hriechom, zakúša vzbury tela. Sama dôstojnosť človeka žiada, aby oslavoval svojím telom Boha a nedovolil, aby slúžilo zlým sklonom srdca.“

Telo teda nie je „väzenie“ duše, ale „hrob“, nie „čln“ /podľa gréckej platónskej filozofie, akoby dve rozmontovateľné súčiastky človeka, akoby človekom bola len duša/.

- Telo je vyjadrením neopakovateľnosti človeka /podobou, slovami, gestami, správaním.../

- Každý vzťah k Bohu, k ľuďom, k svetu je preniknutý aj jeho telom,

- Všetky skutky lásky /aj jej opaku/ sa dajakým spôsobom komunikujú cez telo, a to je najvyšší prejav komunikácie, to je liturgia ľudskej obety, aj života.

Nie, cirkev nie je nepriateľom ľudského tela. Chráni jeho dôstojnosť, jeho veľkosť, jeho cenu pred Bohom, aj pred svetom. Preto ho chráni aj pred narodením, aj po smrti.

Kto s ním teda lepšie zachádza?

Ten, kto ho považuje len za výkonný stroj produkcie, kto v ňom vidí len „pracovnú silu“, nie človeka? /Na konci všetkého snaženia je človek! Škoda, že až na konci! Mal byť na začiatku!/
/

Či ten, kto s ním zachádza a kto naň pozerá ako na možnosť, ako na prostriedok preukázať lásku, službu, ako na kandidáta vzkriesenia, oslávenia?

Pán si nás predznačil pečaťou krstu, aj dušu, aj telo. A tak ho povzniesol na úroveň chrámu a na úroveň účinného nástroja milosti, služby pre kráľovstvo božie, pre aktívne „FIAT“. Tým sa stalo aj kandidátom slávneho vzkriesenia, alebo ak chcete akéhosi „nanebovzatia“ po poslednom súde.

Vždy bolo napätie medzi telom a dušou, medzi zákonom mysle a údom. Je neslávny úspechom tejto doby, že sa jej podarilo napätie premeniť na rozkol, ba dokonca prevrátiť hodnoty: podrobiť dušu telu, postaviť inteligenciu do služieb pudu a tak pripraviť človeka o slobodu a tragicky si zamieňať slobodu pudov za slobodu človeka. Z nástroja milosti sa vždy môže stať „angelus satanae“ /posol satanov/, pripravený ponižovať.

Slávnostný ruženec

... ktorý ťam Panna, v nebi korunoval...

„A ukázalo sa na nebi veľké znamenie:
žena odetá slnkom, pod nohami mala mesiac
a na hlave veniec dvanástich hviezd... „ /Zj 12,1-2/

Keď Ján kreslil tento liturgiou prijatý portrét Panny Márie, to už prešlo mnoho rokov od smrti Panny Márie. Nebeský ceremoniál korunovania sa uskutočnil hneď po smrti Panny Márie. Záver drámy jej života, takej jednoduchej a takej hrdinskej, odohráva sa už na druhom brehu histórie, nám neprístupnom, a zdá sa, že pre nás má ráz čisto pripomienkový, len ako radostná informácia.

Pán Ježiš si korunuje svoju matku – na svojej úrovni. Ľudia korunovali jej Syna trňovou korunou /tým aj ju: matka trnímkorunovaného Syna je tiež trním korunovaná!/ Teraz po všetkom Otec, Syn a Duch svätý korunuje dcéru, matku a nevestu mocou a slávou.

Podľa testamentu Ježiša Krista v najposvätejšej chvíli, na kríži, je aj našou matkou /Hľa, tvoja matka!/ - a je naším posvätným celoživotným dlhom, aby sme ju aj my korunovali. A my ho chceme splácať /aj touto úvahou/.

Korunovať znamená vzdať najvyššiu úctu – odovzdať najvyššiu moc.

Môžeme sa usilovať „korunovať“ ju čo najvyššou úctou. No nie je v našej moci korunovať ju najvyššou mocou. Jediné, čo je v našej moci je: umožniť jej, aby mohla s materinskou láskou uplatniť voči nám tú moc, ktorou ju korunoval jej Syn.

Ako?

V invokáciách loretánskych litánií nie je ťažko nájsť pre seba vhodnú kategóriu /útočisko hriešnikov, potešenie zarmútených, uzdravenie nemocných, pomocnica kresťanov, panna, matka.../. Najčastejšie to asi bude použitie matersko-kráľovského privilégia: veľká amnestia pre nás hriešnikov!

Korunovanie je potvrdenie spoluúčasti Panny Márie na vykupiteľskom diele.

Fakt spoluúčasti potvrdzujú všetky štyri evanjeliá.
Nie menej pozoruhodný je aj štýl jej spoluúčasti.

Vynára sa z neznáma, z prúdu genealógií, vlastne až pri zvestovaní. Do tej doby je utajená, putuje ako neznáma nádej hneď od prvého hriechu. Milosť nemešká za hriechom. Len čo had dvihol hlavu, je tu aj noha ženy, matky, ktorá

ju má pošliapať. Pokolenia netušia meno tej, ktorú očakávajú. Proroci nevedia o kom spievajú. Ani zvestovanie, ani narodenie, ani Nazaret ju neodhalil svetu. Máme tiesnivý dojem, že má príliš nepatrný podiel na vonkajšom vykupiteľskom diele. Oslava prichádza až keď jej tu niet. Podľa božieho plánu oslava patrí na koniec, nie na začiatok!

Anjel ju pozdravuje bez svedkov.

Alžbeta vyslovuje svoj obdiv medzi štyrmi očami. Jediným zábleskom oslavy je zvolanie neznámej ženy zo zástupu: „Blahoslavený život, ktorý ťa nosil a prsia, ktoré si požíval...“ Aj tá by asi svoj nadšený výkrik odvolala, keby ju videla pod krížom.

Jej výrazná prítomnosť začína až keď začalo to najhoršie: krížová cesta, ukrižovanie, až keď jej ho svet vrátil umučeného, mŕtveho.

Posledná zmienka v evanjeliu, veľmi krátka, len jej meno, je pri očakávaní svätého Ducha.

Odišiel Majster, začínajú vystupovať učenici. Matka je zase v úzadí, zase sa ponára do neznáma. Len tradícia jej zabezpečuje oslavu a tak dáva za pravdu predpovedi z chválospevu Magnifikat: blahoslaviť ma budú všetky pokolenia...

Zdá sa, že aj v oficiálnej teológii vystupuje rovnako skromne. Od efezského koncilu /431/, ktorý definoval jej materstvo, sa o nej mlčí až po vyhlásenie dogmy o jej nepoškvrnenom počatí /8.12.1854/, a sto rokov neskôr / 1.11.1950/ o jej nanebovstúpení.

V praktickej úcte však všetky pokolenia plnia prorocko chválospevu v prehojnej miere. Ale ex cathedra sa vyjadruje cirkev až o jej dvoch privilégiách, prvom a poslednom, o nepoškvrnenom počatí a o nanebovzatí, privilegium duše a privilegium tela. Oboje vyplýva z jej materstva. Praktický kult je zvolaním neznámej ženy zo zástupu, zo zástupov histórie.

Teraz, pri zrýchlenej histórii, začína výraznejšie vystupovať /La Salette, Lourdy, Fatima, Medjugorie.../. Je to znak blížiaceho sa nebezpečenstva, úzkostlivý, aj varovný hlas pre cirkev, aj pre svet v stave ohrozenia.

V podobenstve o nájomníkoch vinice /Mt 21,33-46; Mk 12,1-12; Lk 20,9-19/ posielal hospodár do vinice najprv svojich sluhov. Pozabíjajú sa. Potom posielal svojho syna. Aj toho zabili... A teraz hospodár vinice, Ježiš Kristus posielal svoju matku. Ako ju nájomníci príjmu?

V Káne Galilejskej povedala Panna Mária sluhom: urobte všetko, čo vám povie On.

Teraz On hovorí sluhom: Urobte všetko, čo vám povie Ona. /NB: don Boscovi povedal On: Dám ti učiteľku, ktorá ťa naučí.../

A ona už povedala dve významné slová:

jedno celým životom: FIAT;

druhé v zjaveniach: POKÁNIE /K obom sa vrátíme!/

Je zvrchovaný čas, aby smu ju my, aspoň my korunovali najvyššou úctou a dôverou, aby mohla voči nám a voči svetu použiť svoje matersko-kráľovské

privilégium amnestie. Lebo ona sa nezrieka nikoho, ani tohto dnešného sveta, ktorý na ňu zabúda a ktorý ju odmieta. /NB: tragická udalosť: otec hovorí pred súdom: zriekam sa svojho syna a žiadam preňho absolútny trest!/

Nezriekam sa týchto svojich detí a prosím pre ne o absolútne milosrdenstvo!

Naše „korunovanie“ spočíva v preukazovaní úcty a dôvery v nasledovaní.

Úcta sa nedá predpísať. Tú si možno iba zaslúžiť.

A ak Boh v IV. prikázaní prikazuje úctu k rodičom, lebo autorita rodičov môže byť problematická!, chráni skôr minimum povinnej úcty a chce zdôrazniť, že neúcta je hriechom. A Boh ju stíha trestom. Len keď je úcta spontánna, prirodzená, vtedy je vítaná. Úcta vymáhaná je stratená!

Pohnútkou k spontánnej úcte a obdivu je radostné vedomie, že tu je ten najčistejší, najdokonalejší obraz človeka, akého ho chcel mať Boh, spojené s nostalgiou za stratenou veľkosťou. Je tu ktosi, kto nás nesmierne prevyšuje vo všetkých rozmeroch, tak vysoko, že mu nevieme ani závidieť ako to vieme medzi sebou my ľudia.

Aj zasvätený život má v nej najdokonalejší ideál čistoty /panenstvo jedinečne a neopakovateľne spojené s materstvom!/ Ideál chudoby a poslušnosti.

Tajnému obdivu Panny Márie sa nevedeli ubrániť ani ľudia, ktorým boli akékoľvek nadprirodzené a náboženské hodnoty úplne vzdialené /básnička Vrchlického, Nezvalova, iných umelcov, maliarov, sochárov, hudobníkov.../

Ako vidno, zamotávame sa v hromadení množstva faktov a prívlastkov /ako údajne V. Hugo pri svojej maturitnej písomke o matke, ktorá nakoniec skončila jednou vetou: matka je matka/ „Sancta et immaculata virginitas quibus te laudibus efferam, nescio... Sväté a nepoškvrnené Počatie, neviem ako ťa mám chváliť/.

Patrí k synovskej úcte poznať portrét svojej matky: z evanjelia, z toho, čo počas celej histórie nazbierala o nej zbožná úcta v liturgii, v umení, čo nám ona sama daruje v súkromných a verejných zjaveniach.

Cirkev zdôrazňuje pred tým zanedbávaný spôsob samostatnej voľnej modlitby, riadenej vlastnými potrebami, pohnútkami a okolnosťami. Je to odmietnutie formulovanej modlitby? Patria niektoré dávno vypracované pobožnosti do múzea? Okrádali by sme sami seba, aj druhých, keby sme podceňovali vzácne perly, ktoré nazbierala cez stáročia láska k Márii, láska, pred ktorou sa cítíme maličkými. Treba odložiť naše roztržité ružence, litánie, Anjel Pána, zdravasy a iné? Treba odložiť roztržitosť, zvyk, povrchnosť, ktoré zbavujú pravej úcty a lásky našu zbožnosť. Je v našej moci naplniť tieto osvedčené, vypracované nádoby buď riedkou vodou, alebo pravým vínom, nahradiť mechaniku láskou.

V minulosti, keď sme sa ešte nemodlievali breviár, sme sa pri duchovných cvičeniach modlievali Officium parvum Beatae Marie virginis – malé oficium

Panny Márie, ktoré má prakticky tú istú stavbu ako kňazské oficium: ranné čítanie, ranné chvály, malé hodinky, večerné chvály a kompletórium.

Celý deň, aj celý náš život má podobu ofícia Panny Márie, od ranných chvál cez pravidelný rytmus tercie, sexty, nony, deň popretkávaný stretnutiami s matkou božou ako spoločníčkou našich radostí a bolestí.

Deň je oficium parvum – malé oficium;

Liturgický rok so všetkými mariánskymi sviatkami, tajomstvami, oslavami, mesiac máj, október, všetko pripravené novénami plnými nadšenia ako za don Bosca, to je to stredné oficium;

A celý život zasvätený v jej diele, je to najväčšie oficium, až po to posledné Nunc dimittis servum tuum Domine a po posledné Salve Regina, posledný úkon korunovania...

Úcta a dôvera voči matke má trochu iné rozmery ako úcta a dôvera ku komukoľvek. Pred matkou sme vždy malí, aj keď sme dospelí. Dieťa neprestáva byť synom alebo dcérou, aj keď prestane byť dieťa. Blahoslavení, ktorí i napriek dospelému veku si zachovali pred matkou rozmery dieťaťa. Len malí vedia odvážne dôverovať, až po hazard. /Medajlonky Panny Márie v rukách vojakov na fronte, spomienka vysokého dôstojníka na udalosť z východného frontu/.

Nasledovanie je vrchol zbožnosti.

Prekračujeme púhy obdiv a oslavu. /Ruženec nie je iba jednoduchá pobožnosť, modlitba. To je aj program života!/
/

Je ťažké nasledovať taký ideál – pre jeho výšku!

Je ľahké nasledovať taký ideál – pre jeho jednoduchosť a šírku možností.

Rímska matróna sa chváli pred priateľkou svojimi šperkami a drahokamami. Skromnejšia priateľka, bez šperkov, si privinie k sebe svoje deti: To sú moje šperky.

Mala by nás stravovať jediná túžba:

Byť ozdobou svojej matky, byť na jej podobu, odrážať, niešť ďalej jej obraz. V čom? Napr.: aspoň v tých dvoch slovách, ktoré nám zanechala a necháva ako dedičstvo ako sme to už povedali a to: FIAT a POKÁNIE.

FIAT: mať vždy jedinú odpoveď na všetky „zvestovania“ a to nielen pasívne: nech sa deje so mnou, čo Boh chce, ale ochotne prijímam a plním volanie Ducha svätého..

POKÁNIE: druhé slovo, ktoré sa ozýva varovne zo všetkých miest, kde sa zjavuje: ako pokus o záchranu sveta!

„Maria edificavit sibi domum“ – za don Bosca s tým nádherným projektom a nepatrným kapitálom ôsmich soldov, ktoré don Bosco vytriasol z peňaženky staviteľovi, ktorý to chápal ako žart. Ale nebol to žart: tá bazilika stojí v celej nádhere, i keď na začiatku bolo len osem soldov.

A ako to bude so stavbou chrámu dokonalosti? Plán sme dostali s darom povolania: Budte dokonalí, ako váš Otec nebeský... A my máme v hrsti pár drobných: Nebojte sa. Mária a edificavit sibi domum.

Uctievať si Pannu Máriu a uvidíte zázraky – aj vo svojom duchovnom živote, aj v apoštoláte!

V AMGK sú vyjadrené aj charakteristiky našej mariánskej úcty:
nežná a mužná;
jednoduchá a pravdivá;
osvietená a dynamicky praktická.

- Nežná a mužná.

Prvé dva prívlastky si na prvý pohľad protirečia. Ale práve skromná nežnosť, ktorá má bližšie k mlčanlivosti ako k verbalizmu, ktorá nežije z pátosu, ale z precítenej a citlivej pozornosti, práve táto nežnosť u muža dojíma a presvedča. A mužnosť ju zasa zbavuje prehnaného romantizmu. Najpresvedčivejšou rečou nežnej mužnosti sú skutky sprevádzané ľudským teplom.

- Jednoduchá a pravdivá.

Mohli by sme spokojne oboje dať do príčinnej súvislosti: jednoduchá, preto pravdivá. Stačí pozorne sledovať jedinečnú predlohu don Bosca. Akoby priezračne za ním stála vo všetkom, no najmä v tomto! – jeho matka Margita. Všetko prehnané, komplikované, nejasné vyvoláva dojem, akoby sme sami neverili svojmu prejavu. Preto sa repertoár pobožnosti kňaza don Bosca a kardinála Cagliera nelíši oveľa od repertoáru matky Margity. K matke sa treba približovať s pokornou dôverou a opravdivou láskou. Nie s demonštráciou učenosti a s prázdny vonkajším ceremoniálom. Proti tomu nás chránia prvé dve charakteristiky.

- Osvietená a dynamicky praktická.

Aj prejav úcty a lásky vzrastá vekom a vnútorným bohatstvom človeka. Dospieva. Syn je vždy syn, ale nie je vždy dieťa. Aj ľud boží dospieva, opúšťa, prekonáva formy svojho detstva, očisťuje a zdokonaľuje ich. Úcta sa stáva „rozumnou“, „osvietenou“. A pretože sa tu dotýkame tajomstva vtelenia, musí byť dvakrát osvietená. Osvietená /osvetľovaná svetlom ľudského rozumu, ale aj svetlom zjavenia božieho. Sám Ježiš Kristus vychováva svojím slovom náš vzťah k Matke božej. To je práve tá „dynamická“ podoba našej úcty voči Panne Márii. Ak nevieme výchovne zdokonaľovať svoju zbožnosť, zverili sme sa pohodlnému zvyku miesto nepohodlnej lásky a márne sa skrývame za vernosť tradíciám.

Praktická stránka je predovšetkým v tom, „imitari quem colimus“. Keď si denne v štúdiu, v meditácii, v modlitbe porovnávame svoje postoje, svoju činnosť, vzťahy k jeho eucharistickému a mystickému telu s jej postojmi, keď aj svoje zasvätenie aj apoštolskú činnosť nechávame prejsť cez ruky našej „učiteľky“ a „matky“ Panny Márie. Aj naša apoštolská horlivosť, aj spôsob ako ju uskutočňovať je osobitne zverená Pomocnici.

ZÁVER

Lebo sme Kristovou vôňou

„Avšak vďaka Bohu, ktorý nám vždycky dožičí víťazstva v Kristu Ježišovi, a dáva nám na každom mieste zjavovať vôňu svojej náuky. Lebo sme Kristovou vôňou, lúbeznou Bohu aj medzi spasenými, aj medzi zatratenými. Týmto sme vôňou smrti na smrť, tamtým vôňou života na život...“
/2 Kor 2,14-17/

/Pre upresnenie textu: latinsky Christi bonus odor sumus; grécky – hoti Christou EUODIA esmen... Teda: sme dobrou vôňou Kristovou: bonus odor, euodia, Wohlgeruch.../

Sme vôňou Kristovou, to je menej užívaný obraz. Evanjelium nie je parfuméria ťažkých omamných voňaviek, ale je tam dosť prirodzenej, zdravej vône poľných kvetov, sádov, viníc a lúk.

Poznáme častejšie prirovnania:

On je dobrý pastier – a my sme jeho ovečky, dobré, blúdiace, verné i neverné, za ktoré je ochotný kedykoľvek aj svoj život položiť.

On je vinič – a my sme jeho ratolesti, plodné i menej plodné, ktoré treba čistiť, aby prinášali viac ovocia na oslavu nebeského Otca Záhradníka.

On je učiteľ a Pán a my sme jeho učeníci a medzi sebou sme si bratia.

On je cesta a my sme pútnici, ktorí po tej ceste kráčajú /po nej šliapu?/

On je bránou do ovčínca a my ňou vstupujeme...

Toto všetko sú konkrétne, hmatateľné obrazy a postavy, takmer zmaterializované obrazy pre náš vzťah ku Kristovi.

Byť vôňou Kristovou, to je akýsi „nehmotný“, neviditeľný, jemnejší a duchovnejší obraz. Pavol za nás hovorí, že sme „dobrou vôňou Kristovou“.

Na čo je vôňa?

Áno, tak by sa pýtal ekonóm. Naozaj, na čo je? Aký zisk z nej je. Bez vône by sme sa azda aj ľahko obišli. Ale keď ju Boh chcel a dal, už by sme sa bez nej

neobišli. Stvorenie by bez nej bolo neúplné, čosi by v ňom chýbalo. Paul Whitmann sa pýta: „Čo je tráva? Veď ja sám neviem. Možno, že je to ručníček schválne vypustený z ruky božej, s monogramom v rožku, aby sme si ho zdvihli a pýtali sa: čie je to...?“ /Stebľá trávy/. Aj vôňa môže byť takým ručníčkom s monogramom v rožku, aby sme nad ním zastali a pýtali sa komu patrí, kto nám ju dal. Boh rozbil alabastrovú nádobu nad celým svetom a celý svet sa naplnil lúbeznou vôňou.

„Mnoho ráz a rozličným spôsobom hovoril kedysi Boh otcom ústami prorokov... „ /Žid 1,1/. A prehovoril aj darom vône. Lenže tí, ktorí majú mešce v rukách aj v srdci, sa farizejsky pohoršujú: načo táto márnotratosť v ekonomicky organizovanom svete? Sotva pritom myslia na chudobných! Nikdy nepochopia márnotratosť lásky.

Účelnosť vône vo svete nie je dosť viditeľná. Vôňa je znak štedrosti. Je to prídavok, prekračuje hranice len čisto potrebného, podobne ako krása. Je to dar, viac dar ako povinnosť, podlžnosť stvorenia. Vôňa zvestuje prítomnosť prevítajúceho života, radosti a nádeje na ovocie. Zápach upozorňuje na nebezpečenstvo, na otravu, na rozklad smrti. /Dakedy býva aj obranou: popri zvieratách, ktoré sa bránia zubami, driapami, bodliakmi, žihadlami, sú aj také, ktoré sa bránia iba odporným zápachom!/

Slovom, vôňa je rečou života, zápach je reč rozkladu a smrti. Vôňa je tichou, mlčanlivou adoráciou, chválospevom kvetov: Benedicite omnia germinantia Domino... Dobrorečte všetky rastliny Pánovi...

Kde sa berie zázrak vône?

Nebo a zem na ňom spolupracujú. Ten prvý a pravý zázrak sa podľa plánu božieho odohráva pod zemou. Z nevoňavej zeme, ktorá prijíma do seba všetko, na ktorú padá všetko, dokonca aj z odpadu páchnucích látok, za spoluúčinkovania slnka a vlahy sa dvihne kvet a vracia nám krásu, farbu a príjemnú vôňu!

„Pán Boh nám zveril úlohu dať tomuto nevoňavému rozkladajúcemu sa svetu, v ktorom žijeme, božiu vôňu za spoluúčinkovania neba. Nielen „navoňavkovať“ ho zvonku, prehlušiť jeho pach dajakým „dezodorantom“, ale vnútorne ho premeniť a premieňať! Veď vôňa priťahuje viac ako zápach. Ak si ľudia už zvykli na svoj domáci pach, že ho už ani necítia, je to asi preto, že nikdy, alebo len veľmi zriedka mali možnosť zacítiť niečo iného. Nemali možnosť zavoňať „voňu Kristovu“, lebo žijú v zamorenom ovzduší rozkladajúceho sa sveta. Nevedia nič o „lúbežnej vôni Kristovej“ A my sme tou dobrou vôňou Kristovou. Sme totiž , môžeme a máme byť, aby sa svet prebral z omámenia vlastným rozkladom.

Kvety kvitnú, rozdávať svoju krásu a vôňu aj tam, kam nik nechodí, kde nikto nebýva, kde ich nikto neuvidí ani nezacíti. Povedali by sme: skoro nadarmo! Aj v noci, aj vo dne, aj na dosah ruky, aj na neprístupných výšinách, aj skryté a nedosiahnuteľné.

Ani hviezdy neprestanú svietiť za to, že ich nikto nepozoruje, že sa na ne nikto nedíva. Sú iné ako ľudské „hviezdy a superhviezdy“. A to je najveľkodušnejší, najnezištnejší dar prírody.

Spokojí sa s tým, že celkove prispieva ku kráse a príjemnosti stvorenia, ako kolektívny chválospev, ako spoločné Magnificat celej prírody, spoločné Te Deum,

adorácia a obeta vlastnej existencie Bohu. /Jiří Wolker: Pro koho kvetete, horské rúže?/

Vôňa a sloboda

Vôňa je neviditeľná a predsa účinná sila. Len priťahuje, ale neberie slobodu, neznásilňuje. Najkrajší symbol apoštolátu. Volá iba príjemným pocitom, najľudskejším a najslobodnejším putom. Môžeš sa zastaviť, môžeš sa odvrátiť, môžeš odmietnuť, ja budem rovnako voňať pre každého.

Vôňa, hoci je neviditeľná, nehmateľná, môže sa prenášať aj dotykom. Ale pozor! Kvety sú pre oči a pre vôňu. Menej pre dotyk. Krehkým veciam neopatrný dotyk ľahko ublíži. A kvety sú krehké. Priblížiť sa, skloniť sa, netrhať! Kvet má právo žiť a dozrievať na koreni až po ovocie. A keď má zvädnúť odtrhnutý, odrezaný, tak najradšej na oltári, ako obeta pri obeti.

A predsa sa vôňa prenáša aj dotykom. „Keď sa dotknem iba obruby jeho rúcha, budem zdravá...“ Koľkí sa nás denne dotýkajú! Na koľkých by sa mohla preniesť vôňa Kristova, koľkí by sa mohli ňou uzdraviť, keby sme sami boli lepšie preniknutí lúbeznou vôňou Kristovou!

Vôňa kvetov trvá dotiaľ, dokiaľ kvet žije. Naše umelé, syntetické voňavky príliš skoro vyvetrajú. Treba ich zatvárať. Najdlhšie vydrží vôňa kvetu, ktorý je na koreni.

Ostať na koreni! To je záruka trvalej vône Kristovej. Ostať ako ratolesť na viniči! „Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste čo len chcete, a splní sa vám to!“

„Ostaňte teda v mojej láske...“

„V Kristu zakorenení a založení...“

Dotiaľ sme lúbeznou vôňou Kristovou. Vzácna vôňa eucharistického chleba, ktorý sme ráno prijali, nesmie predsa tak ľahko a tak skoro vyvetrať, vyprchať, ako keby sme neboli stretli nikoho!

Vôňa zvestuje život, zápach oznamuje rozklad a smrť.

Vôňa je milosť, zápach je hriech.

Sv. Jozef Kupertinský, patrón tých, ktorí potrebujú „mať šťastie pri skúškach“, mal mimoriadny dar: podľa fyzického zápachu rozoznal, kto je v ťažkom hriechu. Dar iste nie veľmi pohodlný. „Chod' sa umyť! Zapáčaš!“ – hovorieval. A ľudia vedeli, čo to znamená.

Raz mal aj don Bosco podobný dar. V známom sne z r. 1876 /sen o Dominikovi Saviovi/, keď sa stretol s osláveným Dominikom, spýtal sa ho na stav svojich chovancov. Dominik mu podal tri listy. Na prvom bol zoznam tých, ktorí „kráčajú teraz priamo do neba“. Na druhom videl zoznam tých, ktorí boli „vulnerati“ – zranení. Na treťom bolo napísané: „Lassati sumus in via iniquitatis“ /zmorení na ceste neprávosti/. Neboli tam nijaké mená, ale keď list obrátil, videl postavy chlapcov. Niektorých z nich poznal, niektorých nie, videl ich

v strašnom stave a pocítil neznesiteľný zápach, ktorý naplnil celú izbu a pretrvával aj potom, keď sa na lomoz celý zmorený prebudil.

Milosť je vôňa, hriech je zápach – pred tvárou Pánovou vždy, dakedy aj pred tvárou ľudí.

Ale Dominik Savio, prv než podal don Boscovi tie tri listy, podal mu aj symbolickú kyticu voňavých kvetov ako odkaz, ako posolstvo: ružu, fialku, ľaliu, slnečnicu, trvalku, brečtan, pšeničný klas a horec /encián/. Bude užitočné /azda na inom mieste/ rozviazať túto kyticku a pokúsiť sa kvetom prečítať ich symboliku.

Ale chcel by som upozorniť na menej známu stránku. Kvet samotár, sám, vzdialený, stratený, opustený je veľmi zriedkavý zjav. Ruže rastú na jednom kríčku. Ľalie a trvalky v trsoch. Ak nájdete dakde fialku, iste nájdete neďaleko celé hniezdo. Aj slnečnice rastú v záhonoch. Videli ste osamotený pšeničný klas? Ved' už sám klas je spoločenstvo, rodina...

Aj to je posolstvo tejto kytice. Ako by vám pripomínala a volala: vzrastajte, prekvitajte, rozdáajte vôňu Kristovu spolu, na jednom koreni, na jednom kríčku, v jednom hniezde, na jednom záhone. Nie stlačení, tiesnení kamennými alebo sklenenými stenami vázy, alebo spútaní stuhou, i keď je hodvábná. Slobodní, a predsa spolu, radostne a ochotne spolu, voňavé kríčky božie, záhony božie, vydychujúce vôňu Kristovu.

Vôňa je znak života, zápach je znak smrti.
Vôňa je milosť, zápach je hriech.

Čo znamená byť vôňou Kristovou?

Najprv sa zbaviť všetkého nečistého, všetkého, čo sa rozkladá a páchne. Zbaviť sa a zbavovať. Kráčať opatrne medzi tým, čo je určené k rozkladu a k smrti, neznesvätiť si myseľ a srdce a potom ani ústa nijakou špinou. „Hysopom ma pokrop, Pane, a budem čistý; umy ma a budem belší ako sneh...“

Kvet vonia tým dlhšie, čím dlhšie je na koreni. Teda ostávať na koreni, v Kristovi, životne spojení a verní svojmu viničnému kmeňu. Ved' hovoríme, že sme dobrou vôňou Kristovou. Jeho vôňou. Len čo sa od neho oddelíme, ostáva nám už len vlastný ľudský pach.

Nechať celú svoju slobodu preniknúť vôňou Kristovou, t.j. narábať s ňou, používať ju podľa Krista. Nechať si nasiaknuť dušu vôňou evanjelia, naplniť si ňou myseľ, pamäť, fantáziu, tým, že sa ním denne „nadýchame“. Ved' evanjelium samé premáha, vzbudzuje obdiv, radosť, nádej a pokoj, priťahuje aj neveriacich, aj vzdialených, aj padlých... „Kde je tvoj poklad, tam je aj tvoje srdce...“

Keď sa k vám ktosi priblíži, nech cíti ako by sa sklonil nad kvetom.

Keď poviete slovo, nech je to, ako keby ste otvorili nádobu s voňavým olejom, ako keby ste rozbili alabaster a dom sa naplnil lúbeznou vôňou. Ved' „z hojnosti srdca hovoria ústa“.

Keď sa modlíte, nech sú vaše srdcia ako „phialae planae odoramentorum, quae sunt orationes sanctorum...” /“... každý mal... zlatú čašu plnú kadidla, to jest, modlitieb svätých...”/

Keď niečo konáte, nech tí, čo vás vidia, s uspokojením a s radosťou oslavujú nebeského Otca s tajnou túžbou: aj ja by som chcel tak robiť, tak žiť! “ In odorem unguentorum tuorum currimus...” pobežíme za vôňou tvojich mastí...

Medzi prvými darmi Novonarodenému bola aj voňavá myrha. Aj na konci bola myrha. Jozef z Arimatie a Nikkodém nakúpili sto funtov masti a voňaviek a ženy prišli pomazať mŕtve telo Ježišovo. Šťastnejšia bola tá, ktorá mu zaživa umyla nohy slzami, utrela vlasmi a pomazala voňavkou, takže sa „celý dom naplnil lúbeznou vôňou...” A táto nádherná márnوترatnosť lásky, ktorú kšeftárske duše nikdy nepochopia, sa s evanjeliom rozniesla po celom svete.

Svet sa dusí vo vlastnom rozklade. Ochráncovia životného prostredia bijú na poplach, že už ide o život.

Už ide naozaj o život! Lebo svet sa dusí ešte viac v rozklade hriechu!
A my sme „dobrou vôňou Kristovou!” Sme? Môžeme a máme byť!

Pane, chceme ostať zakorenení v Tebe,
aby si nás prenikol až do posledného kútika
našej bytosti vôňou svojho evanjelia a aby
naš život, ktorý sa pomaly, ale od začiatku „rozbíja”,
sa stal nositeľom tej vône, ktorá má naplniť
pustý dom tohto sveta!

K O N I E C